NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura we Wrocławiu

LWR.410.006.01.2018
P/18/102

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura we Wrocławiu
ul. Marszałka J. Piłsudskiego 15/17, 50-044 Wrocław
T +48 71 711 83 00, F +48 71 711 83 50
lwr@nik.gov.pl

BKP OPDOW
dnia 01-06-2018
588 WPŁYNĘŁO

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/18/102 – *„Badanie sprawozdań finansowych projektów ochrony przeciwpowodziowej w dorzeczach Odry i Wisły współfinansowanych środkami pożyczki Banku Światowego".*
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura we Wrocławiu
Kontrolerzy	1. Magdalena Barzęc – główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LWR/86/2018 z dnia 15 marca 2018 r. 2. Cezary Mazik – specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LWR/80/2018 z dnia 5 marca 2018 r. *(dowód: akta kontroli str. 1-4)*
Jednostka kontrolowana	Biuro Koordynacji Projektu Ochrony Przeciwpowodziowej Dorzecza Odry i Wisły (dalej: „BKP" lub „Biuro"), al. Jaworowa 9-11, 53-123 Wrocław.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Witold Krochmal – Dyrektor Biura, p.o. Dyrektor Projektu (dalej: „Dyrektor BKP"). *(dowód: akta kontroli str. 5)*

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna	**Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie mimo stwierdzonych nieprawidłowości, działalność BKP w zakresie sporządzenia za 2017 r. sprawozdań finansowych projektów ochrony przeciwpowodziowej w dorzeczach Odry i Wisły współfinansowanych środkami Banku Światowego.**
Uzasadnienie oceny ogólnej	**Podstawą pozytywnej oceny ogólnej były oceny cząstkowe**, dotyczące obszarów, które zostały poddane kontroli. W szczególności Biuro właściwe realizowało zadania związane z ponoszeniem we własnym zakresie wydatków na Projekt ochrony przeciwpowodziowej dorzecza Odry (dalej: „Projekt OPDO") oraz Projekt ochrony przeciwpowodziowej w dorzeczu Odry i Wisły (dalej: „Projekt OPDOW"), bieżącym zabezpieczeniem finansowania obu Projektów (zapotrzebowaniem i uruchamianiem środków finansowych) oraz przygotowywaniem planu zamówień[1]. **Stwierdzone w trakcie kontroli nieprawidłowości dotyczyły błędnego przedstawienia danych** w sprawozdaniu rocznym za 2017 r.[2] Projektu OPDO w zakresie: **[1]** nieprawidłowo wskazanej faktycznej kwoty środków kredytu z Banku Rozwoju Rady Europy alokowanej do jednostek wdrożeniowych; **[2]** zaniżenia kwoty planowanych na lata 2018-2020 łącznych kosztów realizacji Projektu OPDO (o odpowiednio 14 301 588,00 PLN oraz 2 495 620,00 PLN), w zestawieniu „Faktyczne i planowane roczne koszty Projektu".

[1] Procurement Plan.

[2] Należy przez to rozumieć Raport Roczny za 2017 r. w zakresie sprawozdań finansowych Projektu OPDO.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Finansowanie zadań Projektu OPDO

Opis stanu faktycznego

Projekt OPDO obejmuje:

- budowę Suchego Zbiornika Przeciwpowodziowego Racibórz Dolny (komponent A), składającą się z:
  a) budowy Zbiornika Racibórz – podkomponent A1;
  b) pozyskania prawa dysponowania gruntami pod planowaną inwestycję – podkomponent A2;
  c) prac projektowych oraz nadzoru budowlanego – podkomponent A3;
- modernizację Wrocławskiego Węzła Wodnego (komponent B), składającą się z:
  a) przebudowy obiektów ochrony przeciwpowodziowej – podkomponent B1;
  b) modernizacji murów oporowych, kanałów i budowli hydrotechnicznych – podkomponent B2;
  c) przebudowy kanału przeciwpowodziowego w dolinie Widawy – podkomponent B3;
  d) prac projektowych, administracji i nadzoru nad realizacją inwestycji – podkomponent B4;
  e) pozyskiwania praw dysponowania nieruchomościami dla celów inwestycyjnych – podkomponent B5;
- poprawę osłony przeciwpowodziowej Kraju, monitorowanie i ocenę oraz nadzór nad realizacją Planu Zarządzania Środowiskiem - EMP i Planu Pozyskiwania Prawa Dysponowania Gruntem pod Inwestycje - RAP (komponent C), składających się z:
  a) poprawy Systemu Ochrony Przeciwpowodziowej – podkomponent C1;
  b) prognozowania powodziowego (SMOK) – podkomponent C2;
  c) strategii osłony przeciwpowodziowej oraz pomocy w przygotowaniu nowych projektów – podkomponent C3;
  d) monitorowania i oceny oddziaływania Projektu oraz nadzoru nad EMP i RAP – podkomponent C4;
  e) zadań realizowanych w ramach Planu zarządzania środowiskiem – podkomponent C5;
- zarządzanie Projektem, pomoc techniczną i szkolenia (komponent D), składające się z:
  f) zarządzania Projektem – podkomponent D1;
  a) pomocy technicznej i szkoleń – podkomponent D2.

Jednostkami Realizującymi (wdrożeniowymi) Projekt OPDO do 31 grudnia 2017 r. były:

- ✓ Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej we Wrocławiu (dalej: „RZGW WL") – Komponent B i C;
- ✓ Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Gliwicach (dalej: „RZGW GL") – Komponent A;
- ✓ Dolnośląski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych we Wrocławiu (dalej: „DZMiUW") – Komponent B;
- ✓ Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej – Państwowy Instytut Badawczy (dalej: „IMGW") – Komponent C.
- ✓ BKP – Komponent C i D, jednostka koordynująca Projekt.

Z dniem 1 stycznia 2018 r., na podstawie art. 525 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – *Prawo wodne*[3] (dalej: „*Prawo wodne*"), utworzone zostało Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie (dalej: „PGW WP"), które przejęło zadania dotychczasowego Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej, dotychczasowych dyrektorów regionalnych zarządów gospodarki wodnej oraz marszałków województw związane z utrzymaniem wód oraz pozostałego mienia Skarbu Państwa związanego w gospodarką wodną, a także inwestycjami w gospodarce wodnej[4]. Z tym też dniem PGW WP stały m.in. stronami umów zawartych przez zarządy melioracji i urządzeń wodnych oraz regionalne zarządy gospodarki wodnej w związku z realizacją Projektu OPDO, tak więc od dnia 1 stycznia 2018 r. zadania RZGW WL i RZGW GL oraz DZMiUW realizowane są przez jednostki organizacyjne Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie - RZGW WL (Komponent B, C) oraz RZGW GL (Komponent A). W związku z wprowadzonymi zamianami z dniem 1 stycznia 2018 r. BKP stało się jednostką bezpośrednio podległą Ministerstwu Gospodarki Wodnej i Żeglugi Śródlądowej. Ministerstwo to także przejęło nadzór nad PGW Wody Polskie i IMGW.

(dowód: akta kontroli str.1200-1417)

1.1 Plan wydatków oraz zaawansowanie finansowe zadań Projektu OPDO

Opis stanu faktycznego

W Inżynierii finansowej Projektu OPDO, według stanu na dzień 19 grudnia 2017 r., koszt jego realizacji określono na kwotę 901 800 000,00 EUR[5], z czego:

- 140 100 000,00 EUR przewidziano do sfinansowania ze środków Międzynarodowego Banku Odbudowy i Rozwoju (dalej: "MBOiR" lub „BŚ") na podstawie Umowy Pożyczki 7436 PL,
- 204 900 000,00 EUR ze środków Banku Rozwoju Rady Europy (dalej: „BRRE") w oparciu o Ramową Umowę Kredytową nr F/P 1535 (2005) (dalej: „Umowa Kredytu 1536"),
- 411 490 000,00 EUR w ramach Funduszu Spójności UE, w tym: 278 060 000,00 EUR z dotacji z Funduszu Spójności UE, 132 660 000,00 EUR ze środków budżetu państwa, stanowiących współfinansowanie (wkład krajowy), 770 000,00 EUR środki pochodzące z refundacji przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (dalej: „NFOŚiGW"),
- 145 310 000,00 EUR pozostałych środków krajowych.

W ramach komponentu A suma kosztów zaplanowana została na poziomie 473 890 000,00 EUR, w ramach komponentu B – 403 710 000,00 EUR, w ramach komponentu C – 16 400 000,00 EUR, a w ramach komponentu D – 7 800 000,00 EUR.

W Inżynierii finansowej ujęto także rezerwę w kwocie 125 640 000,00 PLN z przeznaczeniem na realizację zadań A1, B1, B2, B3, B4[6].

---

[3] Dz. U poz.1566 ze zm.

[4] Art. 526 Prawa wodnego.

[5] Plan finansowy (Inżynieria finansowa) jest sporządzany w mln EUR, z dwoma miejscami po przecinku, natomiast Plan w EUR (cykl życia projektu) w sprawozdaniu Źródła i wykorzystanie funduszy Projektu według zadań prezentowany jest w pełnych EUR, wykazano w nim 901 805 000,00 EUR.

[6] Według wyjaśnień Dyrektora BKP rezerwa ujęta w Inżynierii Finansowej nie ma wskazanych źródeł finansowania. Ujęcie rezerwy w Inżynierii jest gwarancją Komitetu Sterującego Projektu OPDO do sfinansowania zadań w ich pełnym, uzasadnionym zakresie, ze względu na fakt, ze kontrakty zawarte zgodnie z procedurami Banku Światowego maja charakter obmiarowy, w związku z tym zaakceptowane kwoty kontraktowe są jedynie umownymi kwotami zawartymi w kontraktach z wykonawcami. O rzeczywistej wartości kontraktu decyduje obmiar powykonawczy, który zazwyczaj odbiega od zakładanego przedmiaru, stanowiącego załącznik do umowy z wykonawcą oraz podstawę wyliczenia zaakceptowanej kwoty kontraktowej.

Ogółem od początku realizacji Projektu wydatkowano środki w kwocie 2 549 512 579,00 PLN, tj. 70,49% środków przewidzianych na jego sfinansowanie[7].

(dowód: akta kontroli str. 1120-1125, 1189, 1904-1911, 2160-2350, 2351-2355)

W 2017 r. na realizację Projektu OPDO wydatkowano łącznie[8] 432 046 628,00 PLN[9] (99,56 % planowanych wydatków na 2017 r.), z czego w:

- komponencie A: 262 148 828,00[10] PLN (100,00% planu na 2017 r.), w tym w podkomponentach: A1 – 232 813 871,00 PLN, A2 – 15 026 805,00 PLN oraz A3 – 14 308 151,00 PLN;
- komponencie B: 163 131 150,00 PLN (99,19% planowanych wydatków na 2017 r.), w tym w podkomponentach: B2 – 60 784 162,00 PLN[11], B3 – 81 323 175,00 PLN, B4 – 15 341 200,00 PLN oraz B5 – 5 682 614,00 PLN;
- komponencie C: 4 191 590,00 PLN (88,67% planowanych wydatków na 2017 r), w tym w podkomponentach: C1 – 74 907,00 PLN, C2 – 1 050 600,00 PLN, C3 – 2 779 203,00 PLN, C4 – 285 074,00 PLN oraz C5 – 1 807,00 PLN;
- komponencie D: 2 575 060,00 PLN (99,46% planowanych wydatków na 2017 r), w tym w podkomponentach: D1 – 2 521 285,00 PLN oraz D2 – 53 776,00 PLN.

Jednostki uczestniczące w Projekcie OPDO wydatkowały w 2017 r. ogółem kwotę 432 046 627,98 PLN[12], z tego:

▪ BKP – 2 944 384,64 PLN (tj. 0,68% wydatków), w tym: 84 250,45 PLN na realizację zadań z podkomponentu C3, 282 694,29 PLN na realizację zadań z podkomponentu C4, 2 523 664,28 PLN na realizację zadań z podkomponentu D1, 53 775,62 PLN na realizację zadań z podkomponentu D2;

▪ pozostałe jednostki realizujące Projekt (dalej: „JRP") – 429 102 243,34 PLN (tj. 99,32% wydatków), z czego:

✓ RZGW WL – 67 516 267,74 PLN, w tym: na zadania z podkomponentu B2 – 60 784 161,61 PLN[13], na zadania z podkomponentu B4 – 4 158 252,95 PLN, na zadania z podkomponentu B5 – 388 392,38 PLN, na zadania z podkomponentu C1 – 74 907,00 PLN; na zadania z podkomponentu C3 2 108 746,80 PLN oraz na zadania z podkomponentu C5 1807,00 PLN;

✓ RZGW GL – 262 148 827,54 PLN, w tym: na zadania z podkomponentu A1 – 232 813 871,45 PLN; na zadania z podkomponentu A2 – 15 026 805,48 PLN, na zadania podkomponentu A3 – 14 308 150,61 PLN;

✓ DZMiUW – 98 386 548,48 PLN, w tym: na zadania z podkomponentu B3 – 81 323 174,75 PLN, na zadania z podkomponentu B4 – 11 182 946,78 PLN, na zadania z podkomponentu B5 – 5 294 221,25 PLN oraz 586 205,70 PLN na zadania z podkomponentu C3;

✓ IMGW – 1 050 599,58 PLN na zadania podkomponentu C2.

---

[7] Wykonanie wydatków za 2017 r. zostało zmienione, poprzez w dniu 30 kwietnia 2018 r. sporządzenie korekty sprawozdania rocznego za 2017 r. Pierwotnie ujęto w sprawozdaniu rocznym wydatki w kwocie 2 552 008 199 PLN, co zostało szczegółowo opisane w dalszej części wystąpienia pokontrolnego.

[8] W zaokrągleniu do pełnych PLN.

[9] Sprawozdanie za IV kwartał 2017 r. zostało skorygowane o kwotę 2 495 619,91 PLN, tj, wydatek RZGW WL w podkomponencie B2 który w wyniku dokonanej korekty został sklasyfikowany jako wydatek nie dotyczący Projektu. Przed dokonaniem korekty kwotę poniesionych wydatków wykazano w wysokości 434 542 247,89 PLN

[10] Różnice w wysokości 1 PLN wynikają z zaokrągleń.

[11] Przed dokonaniem korekty sprawozdania wykazano wydatki w kwocie 63 279 782,00 PLN.

[12] Przed korektą sprawozdania za IV kwartał 2017 r. wykazano 434 542 247,89 PLN.

[13] Przed dokonaniem korekty sprawozdania wykazano wydatki w kwocie 63 279 782,00 PLN.

W podziale na kategorie wydatków w badanym roku w ramach Projektu OPDO wydatkowano na:

- roboty – w sumie 374 844 327,81 PLN, z czego 232 813 871,45 PLN w ramach podkomponentu A1[14], 60 707 281,61 PLN[15] w ramach podkomponentu B2[16] i 81 323 174,75 PLN w ramach podkomponentu B3[17];
- towary – 1 050 599,58 PLN wydatkowane przez IMGW;
- przesiedlenia (koszty pozyskania gruntów) – łącznie 20 709 419,11 PLN, z czego 15 026 805,48 PLN w ramach podkomponentu A2[18] oraz 5 682 613,63 PLN w ramach podkomponentu B5[19];
- usługi konsultingowe – 34 310 388,88 PLN, z czego: 14 040 597,73 PLN w ramach podkomponentu A3[20], 15 341 199,73 PLN w ramach podkomponentu B4[21], 74 907,00 PLN w ramach podkomponentu C1[22], 2 771 966,58 PLN w ramach podkomponentu C3[23], 252 280,33 PLN w ramach podkomponentu C4[24], 1 807,00 PLN w ramach podkomponentu C5[25] oraz 1 827 630,51 PLN w ramach podkomponentu D1[26];
- koszty operacyjne – łącznie 1 131 892,60 PLN, w tym: 267 552,88 PLN w ramach podkomponentu A3[27], 76 880,00 PLN w ramach podkomponentu B2[28], 7 236,37 PLN w ramach komponentu C3, 30 413,96 PLN w ramach komponentu C4, 696 033,77 PLN w ramach komponentu D1, 53 775,62 PLN w ramach podkomponentu D2[29].

(dowód: akta kontroli str. 1145-1157, 1890-1900, 2160-2348)

Powyższe wydatki, poniesione w 2017 r. na realizację Projektu OPDO, nie obejmowały kwot wykazanych przez BKP w rocznym sprawozdaniu Rb-28 z wykonania planu wydatków z budżetu państwa za okres od początku 2017 r. do dnia 31 grudnia 2017 r.[30] w rozdziale 71095 (pozostała działalność) w kwocie 270 851,56 PLN[31] z tytułu wynagrodzeń i pochodnych od wynagrodzeń dwóch pracowników BKP (głównej księgowej oraz pracownika sekretariatu) finansowanych ze środków budżetu państwa. W związku z interpretacją Ministra Finansów powyższe wydatki nie zostały uznane za kwalifikowalne i nie zostały zaliczone do wydatków kwalifikowalnych ponoszonych przez BKP na realizację Projektu[32].

Plan wydatków BKP na 2017 r. w części 22 (Gospodarka wodna), dziale 710 (Działalność usługowa), rozdziale 71078 (Usuwanie skutków klęsk żywiołowych)

---

[14] Wydatkowane przez RZGW GL.
[15] Przed dokonaniem korekty sprawozdania wykazano wydatki w kwocie 63 202 901,52 PLN.
[16] Wydatkowane przez RZGW WL.
[17] Wydatkowane przez DZMiUW.
[18] Wydatkowane przez RZGW GL.
[19] W tym: 5 294 221,25 PLN wydatkowane przez DZMiUW i 388 392,38 PLN przez RZGW WL.
[20] Wydatkowane przez RZGW GL.
[21] W tym: 11 182 946,78 PLN przez DZMiUW i 4 158 252,95 PLN przez RZGW WL.
[22] Wydatkowane przez RZGW WL.
[23] W tym: 586 205,70 PLN w ramach podkomponentu C3 przez DZMiUW, 77 014,08 PLN w ramach podkomponentu C3 przez BKP, 2 108 746,80 PLN w ramach podkomponentu C3 przez RZGW WL.
[24] Wydatkowane przez BKP.
[25] Wydatkowane przez RZGW WL.
[26] Wydatkowane przez BKP.
[27] Wydatkowane przez RZGW GL.
[28] Wydatkowane przez RZGW WL.
[29] Wszystkie wydatki (C3, C4, D1 i D2) poniesione przez BKP.
[30] W części 22 (Gospodarka wodna), dziale 710 (Działalność usługowa).
[31] Plan wydatków wynosił 278 415,00 PLN.
[32] Wydatki te nie zostały sfinansowane z rezerwy celowej nr 4 na przeciwdziałanie i usuwanie skutków klęsk żywiołowych.

budżetu państwa, ustalony został na 2017 r. w wysokości 4 580 000,00 PLN[33], a zrealizowane wydatki według stanu na 31 grudnia 2017 r. wyniosły 4 538 716,87 PLN, tj. 99,1% planu. Poniesione w badanym okresie wydatki nie zostały przekroczone w żadnej pozycji planu finansowego.

(dowód: akta kontroli str. 788-791; 821-883)

Poniesione w 2017 r. wydatki na realizację zadań Projektu OPDO, stanowiły 99,56 % planu finansowego po zmianach w łącznej wysokości 433 942 629,00 PLN, tj. wydatkowano 432 046 628,00 PLN (nie wydatkowano 1 896 001,00 PLN). Najniższe wykonanie odnotowano w komponencie C tj. 88,67%.

(dowód: akta kontroli str. 1145-1157, 1890-1900, 2160-2348)

Wskazując na przyczyny niepełnego wykonania planu wydatków według stanu na 31 grudnia 2017 r. Dyrektor BKP wyjaśnił, że:

- w odniesieniu do podkomponentu C4 – wydatki dotyczyły kosztów kontraktów konsultingowych konsultantów BKP. Ostateczna wysokość wypłat była zależna od przedłożenia stosownych rozliczeń przez konsultantów (wynagrodzenia, delegacje, ryczałt samochodowy, rozliczenia składek ZUS z tytułu ubezpieczeń społecznych);
- odnośnie podkomponentu C3 - niewykorzystanie środków w komponencie C3 przez konsultanta technicznego w RZGW WL wynikało z niewykonania pełnego zakresu zleconych prac. Konsultant nie uzyskał pozwoleń wodnoprawnych dla zadania Wrocław I i Jaz Różanka, co przyczyniło się do braku zatwierdzenia instrukcji gospodarowania wodą dla RZGW WL. W przypadku DZMiUW w aneksie nr 22 do umowy z Konsultantem podpisanym w dniu 11 września 2017 r. na podstawie analizy wykonanych i przewidywanych kosztów zmniejszono kwoty wydatków zwrotnych w C3 o 73 394,10 PLN, w aneksie nr 16 – o 55 300,80 PLN, w aneksie nr 17 – o 18 093,30 PLN). Dodatkowo, nastąpiło przesunięcie w czasie ostatniej płatności z C3 z 2017 r. na 2018 r. - według wersji B Raportu Konsultanta za grudzień 2017 r. będzie to kwota 25 977,60 PLN[34].

(dowód: akta kontroli str. 2351-2355)

1.2 Finansowanie Projektu OPDO, zapotrzebowanie na środki i ich uruchamianie

Opis stanu faktycznego

Od początku realizacji projektu OPDO do końca 2017 r. na jego realizację poniesiono nakłady w łącznej wysokości 2 549 512 579,00[35] PLN, stanowiących:

- 70,49 % zaplanowanych środków na realizację Projektu OPDO w kwocie 3 616 800 412,00 PLN[36] przewidzianych w obowiązującym w trakcie kontroli planie finansowym, przedstawionym w układzie komponentowym w Raporcie Monitoringu Finansowego za 2017 r.[37] (dalej: „FMR") oraz
- 70,68 % zaplanowanych środków kwocie 3 607 200 000,00 PLN[38] (wartość zadania w PLN przeliczona w Inżynierii finansowej Projektu według kursu EUR=4 PLN) i 3 579 790 000,00 PLN[39] (wartość zadania przeliczona w Inżynierii finansowej Projektu w mln PLN – faktyczne kursy waluty lub szacunkowy kurs EUR=4 PLN), przyjętych na posiedzeniu Komitetu Sterującego Projektu w dniu 19 grudnia 2017 r. *(dowód: akta kontroli str. 1120-1125, 1904-1911, 2349-2350)*

---

[33] W tym 2 980 000,00 PLN ze środków Umowy Pożyczki 7436 PL, a 1 600 000,00 PLN ze środków Umowy Pożyczki 8524 PL.

[34] Z tytułu wydatków zwrotnych z aneksu nr 16, za tłumaczenie raportu Konsultanta - PZŚ (3B.1 - Sandomierz) i aneksu nr 19 - Tłumaczenie RAP i ogłoszenia w prasie lokalnej (3B.3 - Tarnobrzeg).

[35] W pełnych PLN.

[36] 901 805 000,00 EUR.

[37] Stanowiącym załącznik do sprawozdania rocznego za 2017 r.

[38] 901 800 000,00 EUR.

[39] 901 800 000,00 EUR.

Wyjaśniając przyczyny, dla których wartości w PLN dla *Cyklu życia Projektu OPDO* w sprawozdaniu „Źródła i wykorzystanie funduszy Projektu według zadań" według stanu na dzień 31 grudnia 2017 r miały inną wartość niż wykazywane w Inżynierii finansowej z dnia 19 grudnia 2017 r. (dotyczyło to pozycji: podkomponent B2 (wykazano trzy różne kwoty: 856 000 000,00 PLN[40]; 850 320 000,00 PLN[41] i 819 000 000,00 PLN[42]), podkomponentu B3 (wykazano odpowiednio 391 780 000,00 PLN; 391 760 000,00 PLN i 391 770 000,00 PLN) oraz sumy ogólnej całego Projektu OPDO (wykazano 3 616 800 412,00 PLN; 3 607 200 000,00 PLN i 3 579 790 000,00 PLN), Dyrektor BKP wyjaśnił, że Inżynieria finansowa na potrzeby m.in. Komitetu Sterującego Projektu OPDO sporządzana jest w setnych miliona PLN i EUR. Sprawozdanie „Źródła i wykorzystanie funduszy Projektu według zadań" sporządzane jest w pełnych PLN. Ze względu na przeliczenia planu z PLN na EUR (dla środków krajowych z zastosowaniem kursu 1EUR=4PLN, dla dokonanych wypłat, a w przypadku zamykania zadań, według kursu z dnia wypłaty danej transzy z pożyczki BŚ i kredytu BRRE), zaokrąglenia do setnych miliona i ponownym sumowaniu poszczególnych kwot, powstają różnice w kwotach.

W przypadku podkomponentu B3 obowiązująca jest kwota 391 780 000,00 PLN, gdyż wynika ona z kwoty ujętej w zapewnieniu finansowania 384 127 000,00 PLN i uzyskanych dodatkowo środków z dotacji gminy Wrocław w wysokości 7 650 000,00 PLN. BKP w kolejnej aktualizacji inżynierii finansowej dostosuje odpowiednio kwotę wynikającą z zaokrągleń.

W przypadku podkomponentu B2 właściwa kwota planu to 856 000 000,00 PLN. Wynika ona z kwoty ujętej w Inżynierii finansowej zaakceptowanej przez Komitet Sterujący Projektu OPDO w dniu 19 grudnia 2017 r. 819 000 000,00 PLN i kwoty wnioskowanego wówczas zwiększenia alokacji tego podkomponentu o 37 000 000,00 PLN. W związku z faktem, że proponowana Inżynieria finansowa została zaakceptowana przez Komitet Sterujący Projektu OPDO w trybie obiegowym w dniu 19 grudnia 2017 r., alokacja ta została uzupełniona o 37 000 000,00 PLN, co ma swoje odzwierciedlenie w aktualizacji Inżynierii finansowej z lutego 2018 r. i jest zgodna z wartością wykazaną w Sprawozdaniu „Źródła i wykorzystanie funduszy Projektu według zadań".

W ramach wdrażania zaleceń NIK z kontroli wykonania Projektu OPDO za 2016 r., w Inżynierii finansowej przedłożonej do akceptacji Komitetowi Sterującemu wskazano na konieczność ujednolicenia kwot w tym dokumencie z kwotami rzeczywistych wypłat, tak jak jest to ujmowane w sprawozdaniu rocznym. Tym niemniej, Dyrektor BKP wskazał, że należy również uwzględnić czynnik czasowy w Projekcie pomiędzy sporządzaniem projektu Inżynierii finansowej oraz sporządzaniem sprawozdań rocznych.

(dowód: akta kontroli str. 1120-1125, 1904-1911)

Według stanu na dzień 31 grudnia 2017 r. zaawansowanie finansowe poszczególnych komponentów i podkomponentów Projektu OPDO, kształtowało się na następującym poziomie:

a) na komponent A poniesiono nakłady w łącznej wysokości 993 823 827,00 PLN, stanowiącej 52,53% nakładów przewidzianych w FMR (1 895 540 000,00 PLN), w tym na:

---

[40] Sprawozdanie roczne FMR „Źródła i wykorzystanie funduszy Projektu według zadań".

[41] Inżynieria finansowa – wartość zadania w mln PLN (kurs EUR=4PLN).

[42] Inżynieria finansowa – wartość zadania w mln PLN (faktyczne kursy waluty lub szacunkowy kurs EUR=4PLN).

- podkomponent A1 w kwocie 724 037 549,00 PLN, stanowiącej odpowiednio 46,47 % nakładów przewidzianych w FMR (1 558 160 000,00 PLN);
- podkomponent A2 w kwocie 202 685 345,00 PLN, stanowiącej odpowiednio 82,12 % nakładów przewidzianych w FMR (230 040 000,00 PLN);
- podkomponent A3 w kwocie 67 100 934,00 PLN, stanowiącej odpowiednio 62,51 % nakładów przewidzianych w FMR (107 340 000,00 PLN);

b) na komponent B poniesiono nakłady w łącznej wysokości 1 478 294 137,00 PLN, stanowiącej 91,12% nakładów przewidzianych w FMR (1 622 358 302,00 PLN), w tym na:
- podkomponent B1 w kwocie 142 545 476,00 PLN stanowiącej odpowiednio 99,56 % nakładów określonych w FMR (143 178 302,00 PLN[43]);
- podkomponent B2 w kwocie 852 329 779,00 PLN, stanowiącej odpowiednio 99,57 % nakładów określonych w FMR (856 000 000,00 PLN)[44];
- podkomponent B3 w kwocie 286 999 638,00 PLN, stanowiącej odpowiednio 73,26 % nakładów określonych w FMR (391 780 000,00 PLN)[45];
- podkomponent B4 w kwocie 127 826 734,00 PLN, stanowiącej odpowiednio 94,97 % nakładów określonych w FMR (134 600 000,00 PLN);
- podkomponent B5 w kwocie 68 592 510,00 PLN, stanowiącej odpowiednio nakładów określonych w FMR 70,86 % (96 800 000,00 PLN);

c) na komponent C poniesiono nakłady w łącznej wysokości 55 896 142,00 PLN, stanowiącej 82,56% nakładów przewidzianych w FMR (67 702 110,00 PLN), w tym na:
- podkomponent C1 w kwocie 411 614,00 PLN, stanowiącej odpowiednio 68,60 % (600 000,00 PLN);
- podkomponent C2 w kwocie 39 862 810,00 PLN, stanowiącej odpowiednio 99,40 % nakładów przewidzianych (40 102 110,00 PLN)[46];
- podkomponent C3 w kwocie 9 894 939,00 PLN, stanowiącej odpowiednio 65,97 % nakładów przewidzianych (15 000 000,00 PLN);
- podkomponent C4 w kwocie 5 412 444,00 PLN, stanowiącej odpowiednio 54,12 % nakładów przewidzianych (10 000 000,00 PLN);
- podkomponenty C5 w kwocie 314 335,00 PLN, stanowiącej odpowiednio 15,72 % nakładów przewidzianych (2 000 000,00 PLN);

d) na komponent D poniesiono nakłady w łącznej wysokości 21 498 474,00 PLN, stanowiącej 68,91% nakładów przewidzianych w FMR (31 200 000,00 PLN), w tym na:
- podkomponent D1 w kwocie 21 081 872,00 PLN, stanowiącej odpowiednio 75,29% (28 000 000,00 PLN);
- podkomponent D2 w kwocie 416 602,00 PLN, stanowiącej odpowiednio 13,02 % (3 200 000,00 PLN).

(dowód: akta kontroli: str. 1145-1157, 1890-1900, 2160-2348, 2351-2355)

Na realizację w 2017 r. zadań w ramach Projektu OPDO zabezpieczono środki finansowe w łącznej wysokości 553 274 135,00 PLN, w tym 182 669 489,00 PLN

---

[43] Wartość wydatków w B1 został przeliczony według rzeczywistego kursu wypłaty środków kredytowych w związku z zakończeniem realizacji zadań.

[44] Wartość wydatków w B2 został przeliczony według rzeczywistego kursu wypłaty środków kredytowych w związku z kończeniem realizacji zadań, plus dodatkowo przyznana przez Komitet Sterujący Projektu kwota 37 000 000,00 PLN ze środków towarzyszących budżetu państwa.

[45] Kwota uwzględnia dotację gminy w wysokości 7 650 000,00 PLN.

[46] Plan wydatków podkomponentu C2 przeliczony według rzeczywistego kursu wypłaty środków kredytowych, w związku z kończeniem realizacji zadań.

jako bilans otwarcia 2017 r. (środki na rachunku MF, RZGW WL i IMGW), a pozostałe 370 604 646,00 PLN jako zasilenie z różnych źródeł, tj.: 38 573 779,00 PLN z tytułu Umowy Pożyczki 7436 PL, 176 782 476,00 PLN stanowiły środki z Funduszu Spójności, 127 186 629,00 PLN środki z budżetu państwa - środki towarzyszące z rezerwy celowej, a 28 061 762,00 PLN - fundusze krajowe pozostałe.

W związku z niepełną realizacją planu wydatków na 2017 r. według stanu na dzień 31 grudnia 2017 r. niewykorzystane, środki stanowiły kwotę 121 227 507,00 PLN, z czego, na rachunku bankowym Ministra Finansów (dalej: „MF") pozostały środki w łącznej wysokości 121 227 497,00 PLN oraz 10,00 PLN na koncie IMGW.

(dowód: akta kontroli str. 473, 1145-1157, 1890-1900, 2351-2355)

Od początku realizacji Projektu do końca 2017 r. uruchomiono środki finansowe w łącznej wysokości 2 670 740 091,00 PLN (wyższe o 121 227 507,00 PLN od środków wydatkowanych, tj. o 4,54%[47]), z czego:

- 332 495 779,00 PLN[48] środków towarzyszących z rezerwy celowej,
- 143 847 828,00 PLN z funduszy krajowych pozostałych,
- 490 377 372,00 PLN stanowiły środki BŚ z Umowy Pożyczki 7436 PL,
- 910 488 822,00 PLN pochodziło z Funduszu Spójności,
- 793 530 290,00 PLN stanowiły fundusze BRRE z tytułu zawartej Umowy Kredytu.

(dowód: akta kontroli str. 1145-1157, 1890-1900, 1912-2049)

Źródłem wykorzystanych (wydatkowanych) do końca 2017 r. w związku z realizacją Projektu OPDO środków finansowych w wysokości 2 549 512 579,00 PLN były środki:

- BRRE – 682 353 854,00 PLN, 26,76%,
- MBOiR – 482 493 077,00 PLN, 18,93%,
- Fundusz Spójności – 908 887 435,00 PLN, 35,65%,
- budżet państwa – 475 778 213,00 PLN, 18,66%.

(dowód: akta kontroli str. 1145-1157, 1890-1900, 1912-2049)

W 2017 r. Rachunek Specjalny nie był zasilany środkami pożyczki z BŚ. Od początku realizacji Projektu do końca 2017 r. na Rachunek Specjalny wpłynęły środki pożyczki z BŚ w łącznej wysokości 121 359 892,79 EUR.

Wypłaty w PLN z Rachunku Specjalnego były w 2017 r. dokonywane z zastosowaniem kursów średnich NBP, ogłoszonych w dacie transakcji, co było zgodne z § 13 i § 7 ust. 8 pkt 2 umowy Rachunku Specjalnego[49].

(dowód akta kontroli str. 1162-1180)

Pożyczkobiorca, w celu uzyskania (uruchomienia) kolejnych transz pożyczki z BŚ, zobowiązany był – na mocy załącznika nr 1 do Umowy Pożyczki – do składania wniosków (aplikacji) do których mógł dołączyć raporty z wydatków poniesionych w ramach realizacji Projektu (zestawienia SOE). W badanym okresie BKP złożył jedną aplikację (nr 21) z dnia 29 września 2017 r.[50], w związku z poniesionymi

---

[47] Od początku realizacji Projektu OPDO wydatkowano 2 549 512 579,00 PLN.

[48] Przed korekta sprawozdania rocznego wykazano kwotę 334 991 399,00 PLN.

[49] Do obsługi środków pozyskanych z BŚ w ramach Umowy Pożyczki, przeznaczony był Rachunek Specjalny, utrzymywany – zgodnie z postanowieniami Umowy Pożyczki – w Narodowym Banku Polskim na podstawie umowy rachunku bankowego prowadzonego w walucie obcej, zawartej w dniu 1 czerwca 2004 r. między Ministerstwem Finansów a Narodowym Bankiem Polskim - Głównym Oddziałem Walutowo-Dewizowym (obecnie Oddziałem Okręgowym). Rachunek przeznaczony był wyłącznie do obsługi środków pochodzących z pożyczki MBOiR nr 7436 PL. Wypłaty z tego rachunku dokonywane były z zastosowaniem odpowiednich kursów średnich NBP.

[50] Data wysłania do Ministerstwa Finansów 29 września 2017 r.

w 2015 r. i w 2016 r. wydatkami na realizację Projektu OPDO. Aplikacja zawierała przejściowe rozliczenie wydatków[51] w kwocie 13 796 789,57 EUR oraz wniosek o zasilenie Rachunku Specjalnego[52] w kwocie 5 900 000,00 EUR. Do aplikacji dołączono zestawienie wydatków SOE[53] na kwotę 13 796 789,57 EUR.

(dowód: akta kontroli str. 1162-1180)

Zasilenie Rachunku Specjalnego wnioskowaną kwotą 5 900 000,00 EUR nastąpiło w dniu 17 stycznia 2018 r., tj. po 110 dniach od daty złożenia aplikacji. BKP przesłało aplikację nr 21 zgodnie z obowiązującymi procedurami i nie miało wpływu na czas procedowania nad aplikacją[54] przez pozostałe instytucje zaangażowane w ten proces[55]. Zgodnie z wyjaśnieniami Dyrektora BKP, według danych z Client Connection, Bank Światowy otrzymał aplikację w dniu 19 października 2017 r. Począwszy od 24 października 2017 r., Bank Światowy kierował do BKP szereg dodatkowych pytań w drodze mailowej dotyczących SOE, wymagających również pozyskania dodatkowej dokumentacji i wyjaśnień z jednostek wdrożeniowych, co było rozłożone w czasie. W okresie procedowania aplikacji nr 21 saldo Rachunku Specjalnego zapewniało dostępność środków dla jednostek wdrożeniowych.

(dowód akta kontroli str.2036-2038)

W badanym roku, na wydatki związane z realizacją Projektu OPDO wypłacono z Rachunku Specjalnego na rachunek budżetu państwa, łącznie 9 043 421,89 EUR w dziesięciu transzach, tj. 636 134,45 EUR w styczniu 2017 r. (jedna transza), 1 813 685,70 EUR w lutym 2017 r. (jedna transza), 1 411 426,48 EUR w kwietniu 2017 r. (dwie transze), 1 620 176,29 EUR w lipcu 2017 r. (jedna transza), 620 929,42 EUR w sierpniu 2017 r. (jedna transza), 511 717,66 EUR we wrześniu 2017 r. (jedna transza), 1 531 076,91 EUR w październiku 2017 r. (jedna transza), 649 411,99 EUR w listopadzie 2017 r. (jedna transza) oraz 248 862,99 EUR w grudniu 2017 r. (jedna transza). Wyrażona w PLN, łączna równowartość ww. środków wynosiła 38 573 778,53 PLN.

Zgodnie z wyciągiem bankowym, na początek i koniec 2017 r. stan środków zagranicznych na Rachunku Specjalnym wyniósł odpowiednio 13 179 648,54 EUR i 4 136 226,65 EUR.

Powyższe wielkości były zgodne z informacją uzyskaną z MF oraz z będącymi w dyspozycji BKP wyciągami z Rachunku Specjalnego.

(dowód: akta kontroli str. 1162-1180, 1878-1889, 1145-1157, 1890-1900)

Według stanu na dzień 31 grudnia 2017 r. BŚ, w ramach Umowy Pożyczki, wypłacił łącznie 121 360 092,79 EUR według MF[56], tj. 86,62% kwoty pożyczki (140 100 000,00 EUR), z czego wykorzystano 117 223 666,14 EUR[57], tj. 82,34% kwoty przyznanej pożyczki.

---

[51] Reconciliation Statement.
[52] Application for Withdrawal.
[53] Statements of Expenditures.
[54] Zgodnie z instrukcją pn.: „Przepływy pieniężne, procedury sprawozdawcze i rozliczeniowe w Projekcie Ochrony Przeciwpowodziowej Dorzecza Odry", proces ten nie powinien być dłuższy niż 32 dni.
[55] jw.
[56] Na Rachunek Specjalny od początku realizacji Projektu wpłynęła kwota 121 359 892,79 EUR, tj. o 200,00 EUR niższa od kwoty „ciągnienia" (tj.: 1. data zasilenia rachunku specjalnego 22 lutego 2008 r., kwota zasilenia rachunku specjalnego 9 999 900,00 EUR, kwota ciągnienia 10 000 000,00 EUR pomniejszona o pobrana opłatę w wysokości 100,00 EUR, 2. data zasilenia rachunku specjalnego 9 stycznia 2009 r., kwota zasilenia rachunku specjalnego 1 861 457,57 EUR, kwota ciągnienia 1 861 557,57 EUR pomniejszona o pobrana opłatę w wysokości 100,00 EUR).
[57] Wartość wydatków według SOE 115 358 933,00 EUR (na dzień 31 grudnia 2017 r.).

Wykorzystaną do końca badanego okresu część pożyczki przeznaczono na:

1. Roboty:
   - w części A1 Projektu – 23 078 317,00 EUR, tj. 84,23% alokowanej kwoty (27 400 000,00 EUR)[58],
   - w części B Projektu – 33 437 626,00 EUR, tj. wykorzystano 90,01% alokowanej kwoty (37 150 000,00 EUR),
2. Koszty pozyskania gruntów: w części A2 Projektu – 26 706 492,00 EUR, tj. 88,29% alokowanej kwoty (30 250 000,00) EUR;
3. Towary: 8 445 081,00 EUR, tj. 90,07% alokowanej kwoty (8 700 000,00 EUR);
4. Usługi konsultingowe:
   - w części A3 Projektu – 7 496 102,00 EUR, tj. 56,57% alokowanej kwoty (13 250 000,00 EUR),
   - w części B4 Projektu – 5 998 398,00 EUR, przekroczono 76,41% alokowanej kwoty (7 850 000,00 EUR),
   - w części C i D Projektu – 8 287 183,00 EUR, tj. 69,06% alokowanej kwoty (12 000 000,00 EUR);
5. Koszty operacyjne – 1 909 734,00 EUR, tj. 76,39% alokowanej kwoty (2 500 000,00 EUR);
6. Bez alokacji – 1 000 000,00 EUR;

(dowód: akta kontroli str. 1141-1157, 1184-1186, 1878-1900)

Kwota pożyczki postawiona do dyspozycji a nie wydatkowana według stanu na 31 grudnia 2017 r. (saldo Rachunku Specjalnego na dzień 31 grudnia 2017 r.) to 4 136 226,65 EUR.

(dowód: akta kontroli str. 1162-1180, 1878-1889)

W 2017 r. koszty obsługi Umowy Pożyczki 7436PL dotyczące okresu od 1 stycznia 2017 r. do 31 grudnia 2017 r. zamknęły się kwotą 71 062,76 EUR, w tym:

- odsetki za okres od 1 stycznia 2017 r. do 31 grudnia 2017 r. w łącznej wysokości 24 229,47 EUR (wg stopy procentowej 0,31%), całość uregulowano w dniu 15 maja 2017 r. ;
- opłata za gotowość (liczona od kwoty kapitału pożyczki niewypłaconej) w łącznej wysokości 46 833,29 EUR, z czego 23 215,87 EUR uregulowano 16 maja 2017 r., a 23 617,42 EUR 15 listopada 2017 r.;

Powyższe płatności przeliczone na PLN, zamknęły się kwotą 296 395,67 PLN.

Od początku realizacji Projektu, koszty te zamknęły się kwotą 4 607 299,18 EUR[59], w przeliczeniu na złote 20 264 705,59 PLN.

(dowód akta kontroli str. 1162-1180, 1184-1186, 1878-1889)

Koszty związane z obsługą Umowy Kredytu BRRE dotyczące okresu od 1 stycznia 2017 r. do 31 grudnia 2017 r. wyniosły ogółem 658 796,85 EUR[60] (2 747 775,78 PLN[61]). Płatności zostały dokonane w czterech transzach:

- 167 235,50 EUR (697 522,55 PLN) poniesiono 15 marca 2017 r.,
- 165 073,55 EUR (688 505,31 PLN) poniesiono 15 czerwca 2017 r.,

---

[58] W skorygowanym sprawozdaniu rocznym dokonano zmiany alokacji środków pożyczki pomiędzy podkomponenty. W 2017 r. został złożony wniosek do Banku Światowego (22 listopada 2017 r. BKP przekazał pismo do Ministerstwa Finansów) w sprawie dokonania realokacji zasobów związanych z przekroczeniem limitów w niektórych kategoriach wydatków w ramach Umowy Pożyczki 7436 PL. Bank Światowy 17 lutego 2018 r. zaakceptował tę zmianę.

[59] 3,74% wartości przekazanych zaliczek przez MBOiR na Rachunek Specjalny.

[60] Wyłącznie odsetki, w przypadku kredytu BRRE nie występuje opłata za gotowość.

[61] Oszacowanie w oparciu o kurs średniego NBP z dnia 29 grudnia 2017 r. (1 EUR = 4,1709 PLN).

– 163 721,41 EUR (682 865,63 PLN) poniesiono 15 września 2017 r.,
– 162 766,38 EUR (678 882,29 PLN) poniesiono 15 grudnia 2017 r.

Łącznie wartość poniesionych kosztów od 11 maja 2007 r. do 31 grudnia 2017 r. 5 429 258,83 EUR (22 644 895,65 PLN).

(dowód: akta kontroli str. 1162-1180)

Do dnia 31 grudnia 2017 r. w ramach Umowy Kredytu BRRE uzyskano łącznie 189 612 000,00 EUR o równowartości 793 530 290,00 PLN, z czego dla jednostek wdrożeniowych Projektu alokowano kwotę 683 474 453,00 PLN[62], uzyskując poziom 86% alokacji transz.

(dowód: akta kontroli str.1145-1157, 1890-1900)

Uzyskane w 2017 r. środki z budżetu państwa (w kwocie 129 687 679,00 PLN) pochodziły z rezerwy celowej nr 4 „Przeciwdziałanie i usuwanie skutków klęsk żywiołowych, w tym realizacja zadań w dorzeczach Odry i górnej Wisły" i były uruchamiane na podstawie 23 decyzji Ministra Rozwoju i Finansów (piętnaście decyzji zwiększających plan finansowy jednostek realizujących Projekt i osiem decyzji zmniejszających). Narastająco od początku trwania Projektu z tego źródła uzyskano 334 991 399,00 PLN.

(dowód: akta kontroli str. 1145-1157, 1890-1900)

W 2016 r. na rachunek dochodów centralnego rachunku bieżącego budżetu państwa zostały przekazane środki z tytułu spieniężonych gwarancji:

- RZGW GL przekazał 7 listopada 2016 r. kwotę 76 392 403,17 PLN z tytułu zwrotu z gwarancji spłaty zaliczki. W ramach tego zwrotu zostały wydane decyzje Ministra Rozwoju i Finansów o uruchomieniu środków z rezerwy celowej budżetu państwa na rzecz jednostek realizujących projekt na łączną kwotę 55 771 682,63 PLN (ogółem Minister Rozwoju i Finansów wydał 21 decyzji, z czego 16 zwiększających plan finansowy jednostek realizujących Projekt i pięć decyzji zmniejszających plan finansowy tych jednostek). Według stanu na 31 grudnia 2017 r. pozostała do wykorzystania kwota w wysokości 20 620 720,54 PLN;
- RZGW GL w dniu 7 listopada 2016 r. przekazał na rachunek kwotę 93 667 520,00 PLN (gwarancja dotyczyła kontraktu A1 zawartego z firmą Dragados) z tytułu „gwarancji właściwego wykonania umowy nr 9340.03.1754123-82 Dragados par. 0970"). Ostateczne rozliczenie uruchomionej gwarancji będzie możliwe m.in. po dokonaniu rozliczenia z firmą Dragados, co może nastąpić w wyniku postępowania przed Sądem Arbitrażowym.
- RZGW WL w dniu 9 grudnia 2016 r. przekazał kwotę 5 444 849,52 PLN (z tytułu gwarancji należytej realizacji kontraktu zawartego z firmą PolAqua). Ostateczne rozliczenie uruchomionej kwoty nastąpiło wyrokiem Sądu Arbitrażowego przy Krajowej Izbie Gospodarczej w Warszawie, na podstawie którego nakazano RZGW WL z uruchomionej gwarancji zwrócić Prokuratorii Generalnej Skarbu Państwa kwotę 2 501 989,91 PLN, która następnie miała zostać przekazana firmie PolAqua.

(dowód: akta kontroli str. 1145-1157, 1162-1180)

W Umowie Pożyczki 7436 PL zmieniony termin realizacji Projektu przewidziany została na okres od 11 lipca 2007 r. do 31 grudnia 2017 r.[63]. W związku z opóźnieniami przy realizacji budowy Zbiornika Racibórz i ostatecznym

---

[62] W pierwotnym sprawozdaniu ujęto błędnie kwotę 677 030 739,00 PLN, kwotę zmieniono na prawidłową w korekcie sprawozdania rocznego.
[63] Pierwotnie Projekt miał się zakończyć 31 maja 2014 r.

rozwiązaniem w IV kwartale 2016 r. umowy z jego wykonawcą, zaistniała konieczność ponownego przedłużenia daty zakończenia Umowy Pożyczki nr 7436 PL. Pismem z dnia 25 października 2017 r., Bank Światowy wyraził zgodę na zmianę daty zamknięcia Projektu na 30 czerwca 2020 r.

(dowód: akta kontroli str. 1901-1902)

W związku z rozstrzygnięciem postępowania na wybór nowego wykonawcy budowy Zbiornika Racibórz (zadanie A1-4) Minister Rozwoju i Finansów w dniu 16 listopada 2017 r.[64], udzielił zapewnienia na finansowanie realizacji przedsięwzięcia „Zbiornik przeciwpowodziowy Racibórz Dolny na rzece Odrze w województwie śląskim (polder)" w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014 – 2020 na kwotę 691 159 537,00 PLN. Umowa na realizację zadania z nowym wykonawcą Budimex S.A. Polska, Ferrovial Agroman S.A. Hiszpania (partner) została zawarta w dniu 30 listopada 2017 r. i opiewa na 903 865 798,00 PLN.

Stosownie do zapisów Inżynierii finansowej z dnia 19 grudnia 2017 r. na realizację kontraktów A1 zaplanowano 1 558 160 000,00 PLN (kurs EUR=4PLN 389 540 000,00 EUR) z następujących źródeł: 109 600 000,00 PLN (27 400 000,00 EUR) ze środków z pożyczki MBOiR, 457 440 000,00 PLN (114 360 000,00 EUR) z kredytu BRRE, 41 600 000,00 PLN (10 400 000,00 EUR) ze środków NFOŚiGW, 947 680 000,00 PLN (236 920 000,00 EUR) ze środków Funduszu Spójności UE oraz 1 840 000,00 PLN ze środków krajowych pozostałych (460 000,00 EUR). Według stanu na dzień 31 grudnia 2017 r. wykorzystano 724 037 549,00 PLN[65], tj. 46,47% środków zaplanowanych na ten cel.

(dowód: akta kontroli: str. 1068 ,1146; 1580-1610, 1716, 1907-1909)

1.4 Plan zamówień publicznych

Opis stanu faktycznego

Zgodnie z postanowieniami Umowy Pożyczki 7436 PL (sekcja 1.02 lit. n i sekcja 3.02), w 2017 r. BKP opracowało i przekazało do BŚ dwie aktualizacje planu zamówień publicznych[66] tj., według stanu na 3 listopada 2017 r. i 31 grudnia 2017 r., które uzyskały „no objection" BŚ.. Aktualizacje z 2017 r. obejmowały okres od 2016 r. do 2019 r. Do 3 listopada 2017 r. obowiązywał plan zamówień datowany na dzień 5 grudnia 2016 r.

(dowód: akta kontroli str. 1580-1610, 1716)

W 2017 r. w BKP nie przeprowadzano postępowań podlegających ocenie „ex post".

(dowód: akta kontroli str. 1502-1541, 1191-1199, 1589/1-1610, 1716, 2050-2153)

1.5 Problemy, zagrożenia i ryzyka związane z realizacją Projektu OPDO

Opis stanu faktycznego

Do problemów, zagrożeń i ryzyk, związanych z realizację Projektu należy zaliczyć m.in.:

- ryzyko wydłużenia czasu trwania realizacji zadania A1 „Budowa Zbiornika Racibórz" przez nowego wykonawcę. Według staniu na dzień 31 marca 2018 r. zaawansowanie rzeczowe w ramach kontraktu A1-4 wynosiło 1%. Mając na uwadze, m.in. przyjęte osiągnięcie zaawansowania rzeczowego robót na poziomie co najmniej 15% na koniec II kwartału 2018 r., ww. ryzyko może się w przyszłości zmaterializować, w związku z czym wszelkie opóźnienia winny być monitorowane aby móc zakończyć ww. inwestycję w styczniu 2020 r.;
- w związku z pojawieniem się problemu tzw. efektu cofki dynamicznej do doliny Widawy w podkomponencie B.3, konieczne stało się przeprowadzenie dodatkowych prac budowlanych zabezpieczających te tereny. Koszty tych robót oszacowane

---

[64] Decyzja nr 353/POIiŚ2020/2017 z dnia 16 listopada 2017 r. o zapewnieniu finansowania realizacji przedsięwzięcia.

[65] W tym 90 386 579,80 PLN zapłaconych nowemu wykonawcy z tytułu zaliczki przewidzianej kontraktem na roboty budowlane.

[66] Procurement Plan.

zostały przez RZGW WL na kwotę 83 328 965,00 PLN. W celu zapewnienia realizacji tego zadania niezbędne jest zapewnienie pełnego finansowania tego zadania, przy czym NIK zwraca uwagę, ze koszty te mogą ulec zmianie. Dopiero po zakończeniu tych robót oraz kontraktu B2-3.1 będzie możliwe zapewnienie pełnego, bezpiecznego piętrzenia wód powodziowych na Widawie, co zostanie potwierdzone uzyskanym pozwoleniem wodnoprawnego dla WWW;

- ryzyka związane ze zmianą ustawy *Prawo wodne* i odmienną procedurą uruchamiania środków finansowych zostały opisane w punkcie 3.4 wystąpienia pokontrolnego.

(dowód: akta kontroli str. 1200-1416, 1187-1188)

Ustalone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:.

W sprawozdaniu rocznym za 2017 r. przekazanym do BŚ w dniu 15 lutego 2018 r. stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. w sprawozdaniu „Wypłaty kredytu BRRE" wykazano omyłkowo alokowaną kwotę do jednostek wdrożeniowych tj.. 677 030 739,00 PLN[67], podczas gdy faktycznie alokowano 683 474 453,00 PLN. Ostatecznie w dniu 30 kwietnia 2018 r., w toku kontroli NIK, dokonano stosownej korekty i przekazano skorygowane sprawozdania do BŚ;

2. w zestawieniu „Faktyczne i planowane roczne koszty Projektu" nieprawidłowo wykazano kwotę planowanych kosztów na lata 2018-2020 (o odpowiednio 14 301 588,00 PLN oraz 2 495 620,00 PLN), czego przyczyną było błędne podsumowanie kolumn nr 13 i 14, tj. w kolumnie nr 13 wykazano kwotę „1 052 986 245,00 PLN", a w kolumnie 14 „1 064 792 213 PLN", w sytuacji gdy prawidłową kwotą w obu kolumnach winno być 1 067 287 833,00 PLN. Ostatecznie w dniu 30 kwietnia 2018 r., w toku kontroli NIK, dokonano stosownej korekty i przekazano skorygowane sprawozdania do BŚ;

(dowód: akta kontroli str. 1145-1158, 1890-1900)

W odniesieniu do pierwszej nieprawidłowości Dyrektor BKP wyjaśnił, że w sprawozdaniu rocznym, w załączniku „Wypłaty kredytu BRRE" brak było ujęcia decyzji MF/WM10.4143.3.19.2016.MF.2105 z 26 lipca 2016 r. i MF/WM10.4143.3.13.2016.MF.1691 z 12 lipca 2016 r. Decyzje te były ujęte w sprawozdaniu na 31 sierpnia 2016 r. i zostały prawidłowo rozliczone, jednak w wyniku błędu nie skopiowano ich do sprawozdania rocznego na 2017 r. W związku z faktem, że dane te dotyczyły lat poprzednich, nie zostało to zauważone podczas prac nad sprawozdaniem rocznym na 2017 r.. W zakresie drugiej nieprawidłowości wskazał natomiast, że zaistniała rozbieżność wynikała z zastosowania nieprawidłowej formuły sumowania w arkuszu kalkulacyjnym.

(dowód: akta kontroli str. 1124)

Uwagi dotyczące kontrolowanej działalności

1. W przekazanym w dniu 15 lutego 2018 r. do BŚ sprawozdaniu rocznym za 2017 r., w załączniku „Źródła i wykorzystanie funduszy Projektu według zadań" błędnie wykazano wydatki za ten rok tj. w kwocie 434 542 248,00 PLN zamiast 432 046 628,00 PLN (zawyżenie o kwotę 2 495 619,91 PLN). Przyczyną tego stanu był nieprawidłowo zaklasyfikowany przez RZGW WL wydatek w podkomponencie B2[68], który dotyczył wpłaty na rzecz Prokuratorii Generalnej Skarbu Państwa zasądzonej wyrokiem sądu arbitrażowego z dnia 8 listopada 2017 r. na rzecz

---

[67] Tj. kwotę niższą niż podano w podsumowaniu zestawienia „Wydatki narastająco według metody zakupu" w pozycji „SUMA z tego finansowane przez BRRE" podano kwotę 682 346 468,00 PLN (koszt całkowity).

[68] Na podstawie KR-41-156/16/JPI W/34209/17 z dnia 19 grudnia 2017 r.

PolAqua. BKP stwierdziło ww. błąd i po dokonaniu stosownej korekty tego załącznika, przekazało go do BŚ.

(dowód: akta kontroli str. 1145-1158, 1890-1900)

2. NIK zwraca uwagę, że sprawozdaniu rocznym za 2017 r. w zestawieniu pn. „Zestawienie Rachunku Specjalnego utrzymywanego przez MF", w części dotyczącej „Wypłaty z rachunku specjalnego BŚ na wydatki Projektu" ujęto kwotę 100,00 EUR[69], która nie dotyczyła wypłaty z Rachunku Specjalnego (nie była związana z przepływani pieniężnymi na Rachunku Specjalnym), a stanowiła kwotę pobranej prowizji bankowej przez bank pośredniczący przy uruchomianiu pierwszej transzy pożyczki MBOiR (dnia 22 lutego 2008 r.). Zdaniem NIK wykazana ww. kwota 100,00 EUR winna być jednoznacznie wskazana/oznaczona jako kwota pobranej prowizji bankowej przez bank pośredniczący.

(dowód: akta kontroli str. 1145-1157, 2351-2355)

3. Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę, że ostateczne rozliczenie poniesionych przez RZGW GL wydatków z kwoty uruchomionej gwarancji należytego wykonania kontraktu A1-1,winno nastąpić środkami z budżetu państwa.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie mimo stwierdzonych nieprawidłowości działalność BKP w zbadanym zakresie.

2. Wydatkowanie środków Projektu OPDO, weryfikacja dokumentów potwierdzających operacje finansowe oraz ich ujęcie w ewidencji księgowej

Opis stanu faktycznego

Badania kontrolne wydatków środków Projektu OPDO przeprowadzono odrębnie w BKP, RZGW WL i RZGW GL na losowej próbie wybranej tzw. metodą monetarną[70] z wykorzystaniem programu komputerowego *Pomocnik Kontrolera PK, wersja 5.5.* Populację do losowania stanowiły wydatki wszystkich jednostek uczestniczących w 2017 r. w realizacji Projektu, ujęte w zapisach księgowych o łącznej wartości 434 542 247,89 PLN, a zbiór wykorzystany jako populacja do losowania zawierał 2 107 rekordów. Pierwotnie wylosowaną próbę wydatków zmniejszono o wartość 2 495 619,91 PLN (tj. skorygowany przez BKP wydatek w sprawozdaniu rocznym za 2017 r.). Ostatecznie wartość wydatków Projektu OPDO w 2017 r. zamknął się kwotą 432 046 627,98 PLN.

Dla przeprowadzenia badania założono poziom ufności 95%, próg istotności do wyboru próby 1%, natomiast do oceny końcowej 2% (Standard ISA 320 – International Standards of Auditing). Przy ustaleniu progu istotności wykorzystano m.in. rozporządzenie Komisji (WE) nr 1828/2006 z dnia 8 grudnia 2006 r. oraz wzięto pod uwagę ustalenia z poprzednich kontroli.

Do badania wylosowano próbę 139 wydatków na kwotę 375 858 320,30 PLN, co stanowiło 86,99 % badanej populacji po korekcie. Próba obejmowała:

- 1 wydatek BKP na kwotę 2 508,12 PLN,
- 1 wydatek IMGW na kwotę 1 050 589,75 PLN (badany w BKP na podstawie przedłożonej przez IMGW dokumentacji),
- 45 wydatków DZMiUW na kwotę 82 791 795,69 PLN,
- 69 wydatków RZGW GL na kwotę 231 837 123,90 PLN,
- 23 wydatki RZGW WL na kwotę 60 113 688,15 PLN. [71]

---

[69] Pozycja druga bez wyszczególnionej daty wypłaty, kurs wypłaty 3,4949; kwota w PLN – 349,00 PLN.

[70] Metoda monetarna (MUS – Monetary Unit Sampling).

[71] Ostatecznie dokonano zmniejszenia o kwotę 2 495 619,91 PLN, bez zmniejszania ilości

Dodatkowo próbę wydatków BKP, o której mowa powyżej, uzupełniono tzw. metodą doboru celowego[72], o cztery transakcje na łączną kwotę 62 614,69 PLN, która obejmowała wszystkie poniesione przez BKP wydatki powyżej 10 000,00 PLN inne niż ZUS (koszty operacyjne) lub wynagrodzenia konsultantów (koszty konsultingowe).

Ogółem badanie wydatków w BKP zostało przeprowadzone na próbie pięciu wydatków o łącznej wartości 65 122,81 PLN, co stanowiło 2,21% wszystkich poniesionych przez tą jednostkę wydatków w 2017 r. ze środków Projektu OPDO, które wyniosły 2 944 384,64 PLN[73].

W wyniku analizy treści wylosowanych dokumentów księgowych, ich porównania z zapisami ewidencji księgowej, zawartymi przez BKP umowami oraz źródłową dokumentacją rozliczeń (m.in.: raporty z wykonanych usług konsultingowych, zestawienia płac według pracowników), nie stwierdzono nieprawidłowości w realizacji, dokumentowaniu i ewidencjonowaniu poniesionych wydatków.

Dowody księgowe sporządzane były rzetelnie, tj. zgodnie z rzeczywistym przebiegiem operacji gospodarczej, którą dokumentowały. Dokumentację tą poddawano kontroli formalnej i rachunkowej przed zaksięgowaniem zgodnie z procedurami przyjętymi w BKP. Wydatki znajdowały uzasadnienie w zawartych umowach oraz kwalifikowały się do sfinansowania w świetle Umowy Pożyczki 7436 PL.

Nie stwierdzono także nieprawidłowości w realizacji, dokumentowaniu i ewidencjonowaniu poddanego badaniu wydatku na kwotę 1 050 589,75 PLN zrealizowanego przez IMGW.

Dowody księgowe sporządzane były rzetelnie, tj. zgodnie z rzeczywistym przebiegiem operacji gospodarczej, którą dokumentowały. Dokumentację tą poddawano kontroli formalnej i rachunkowej przed zaksięgowaniem zgodnie z procedurami przyjętymi w BKP. Wydatki znajdowały uzasadnienie w zawartych umowach z konsultantami oraz kwalifikowały się do sfinansowania w świetle Umowy Pożyczki 7436 PL.

(dowód: akta kontroli str. 770-782, 1417-1541, 1245-1253, 2160-2348, 2356)

Kwartalne raporty monitoringu finansowego BKP przekazało do BŚ (w formie papierowej) w terminach zgodnych z postanowieniami Umowy Pożyczki 7436 PL tj. do dnia 15 miesiąca następującego po zakończeniu kwartału.

W trakcie kontroli, w dniu 30 kwietnia 2018 r. BKP sporządziło i przekazało do BŚ korektę sprawozdania rocznego za 2017 r.

(dowód: akta kontroli str. 954; 1145-1158)

Sprawozdanie roczne za 2017 r. zawierało dane w układzie wymaganym Umową Pożyczki. Przedstawiony do kontroli FMR za IV kwartał i cały rok 2017 r. m.in.:

a) wskazywał źródła i wykorzystanie funduszy dla Projektu za ten rok, osobno dla funduszy zapewnionych w ramach Umowy Pożyczki,
b) opisywał fizyczne postępy w realizacji Projektu, zbiorczo oraz dla okresu objętego sprawozdaniem,

---

wylosowanych wydatków. W wyniku wyroku sądu, sąd zasądził zwrot kwoty 2 501 989,91 PLN, z czego 2 495 619,91 PLN stanowił zwrot środków ze spieniężonej gwarancji należytego wykonania PolAqua (wydatek nie został uznany jako koszt kwalifikowalny Projektu), 6 370,00 PLN dotyczył prowizji od bezpodstawnie pobranej sumy z gwarancji (został uznany jako koszt kwalifikowalny Projektu).

[72] Wynikającą z doświadczeń płynących z poprzednich kontroli.

[73] Z czego 2 156 924,92 PLN stanowiły koszty usług konsultingowych, a 787 459,72 PLN koszty operacyjne.

c) określał stan realizacji zamówień w ramach Projektu na koniec okresu objętego sprawozdaniem,

d) opisywał administrowanie Projektem,

e) obejmował wnioski i rekomendacje,

co było zgodne z wymaganiami określonymi w Umowie Pożyczki 7436 PL oraz wymogami wynikającymi z Umowy Kredytu, a także określonymi w pochodzących z maja 2009 r. dokumentach pn.: „Uzgodniony raport z negocjacji pomiędzy Rzecząpospolitą Polską a MBOiR w sprawie Projektu OPDO" i „Przepływy pieniężne, procedury sprawozdawcze i rozliczeniowe w Projekcie OPDO".

Powyższe pozwala stwierdzić, że przedłożone przez BKP do badania sprawozdanie roczne za 2017 r. (FMR) po korekcie, w części dotyczącej poniesionych wydatków na realizację Projektu w 2017 r., zostało sporządzone w sposób rzetelny i spełniało wymogi stawiane przez pożyczkodawcę oraz zawierało wszystkie elementy, jakie powinno zawierać roczne sprawozdanie finansowe.

(dowód: akta kontroli str. 1120-1125,1145-1157, 1890-1911, 2160-2348)

Ustalone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność BKP w zbadanym obszarze.

3. 3. Finansowanie zadań Projektu OPDOW

Opis stanu faktycznego

Projekt OPDOW obejmuje realizację następujących zadań:

a). Ochronę przed powodzią Dolnej i Środkowej Odry (komponent 1), realizowaną w ramach trzech podkomponentów:

- Ochrona przed powodzią obszarów na terenie województwa zachodniopomorskiego - podkomponent 1A,
- Ochrona przed powodzią na Środkowej i Dolnej Odrze – podkomponent 1B,
- Ochrona przed powodzią miasta Słubice – podkomponent 1C;

b). Ochronę przed powodzią Kotliny Kłodzkiej (komponent 2), realizowaną w ramach dwóch podkomponentów:

- Ochrona czynna – polegająca na budowie czterech suchych zbiorników przeciwpowodziowych w Boboszowie, Roztokach Bystrzyckich, Szalejowie i Krosnowicach – podkomponent 2A,
- Ochrona bierna – jej zakres obejmuje zabezpieczenie przeciwpowodziowe terenów położonych wzdłuż czterech głównych rzek Kotliny Kłodzkiej: Nysy Kłodzkiej, Ścinawki, Białej Lądeckiej z głównym lewobrzeżnym dopływem rzeką Morawką oraz Bystrzycy Dusznickiej z głównym lewobrzeżnym dopływem rzeką Kamienny Potok – podkomponent 2B;

c). Ochronę przed powodzią Górnej Wisły (komponent 3), realizowaną w ramach następujących podkomponentów:

- Ochrona przez powodzią Krakowa i Wieliczki – podkomponent 3A,
- Ochrona przez powodzią Sandomierza i Tarnobrzegu – podkomponent 3B,
- Bierna i czynna ochrona w zlewni Raby – podkomponent 3C,
- Bierna i czynna ochrona w zlewni Sanu – podkomponent 3D.\;

d). Wzmocnienie instytucjonalne i modernizacja systemu prognozowania (komponent 4);

e). Zarządzanie Projektem i opracowanie dalszych studiów (komponent 5).

Jednostkami Realizującymi (wdrożeniowymi) Projekt OPDOW do 31 grudnia 2017 r. były:

- ✓ RZGW WL – komponent 1, 2, 4 i 5;
- ✓ Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Szczecinie (dalej: „RZGW SZ")[74] – komponent 1 i 5;
- ✓ Zachodniopomorski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Szczecinie (dalej: „ZZMiUW")[75] – komponent 1 i 5;
- ✓ Lubuski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Zielonej Górze (dalej: LZMiUW")[76] – komponent 1 i 5;
- ✓ Małopolski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Krakowie (dalej: „MZMiUW")[77] – komponent 3 i 5;
- ✓ Podkarpacki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Rzeszowie (dalej: „PZMiUW")[78] – komponent 3 i 5;
- ✓ Świętokrzyski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Kielcach (dalej: „ŚZMiUW")[79] – komponent 3 i 5;
- ✓ IMGW – komponent 4 i 5;
- ✓ BKP – komponent 4 i 5, jednostka koordynująca Projekt.

(dowód: akta kontroli str. 612-769)

3.1 Plan wydatków oraz zaawansowanie finansowe zadań Projektu OPDOW

Opis stanu faktycznego

W planie finansowym Projektu OPDOW koszt jego realizacji określono na 1 202 000 000,00 EUR (5 000 320 000,00 PLN), z czego 460 000 000,00 EUR zapewniono w wyniku podpisania Umowy nr 8524-POL, zawartej w dniu 10 września 2015 r. pomiędzy Rzeczpospolitą Polską a MBOiR na finansowanie realizacji Projektu OPDOW (dalej: „Umowa Pożyczki 8524 PL"), a 300 000 000,00 EUR z tytułu Umowy nr F/P 1866, zawartej w dniu 24 maja 2016 r. pomiędzy Rzeczpospolitą Polską a BRRE na dofinansowanie realizacji Projektu OPDOW (dalej: „Umowa Kredytu 1866"). Pozostałe środki na realizację tego Projektu mają być zapewnione z: budżetu państwa (192 000 000,00 EUR), NFOŚiGW (50 000 000,00 EUR) oraz Funduszu Spójności Unii Europejskiej (200 000 000,00 EUR).

Na realizację zadań wchodzących w skład komponentu 1 zaplanowano 446 000 000,00 EUR, komponentu 2 – 239 000 000,00 EUR, komponentu 3 – 202 000 000,00 EUR, komponentu 4 – 124 000 000,00 EUR, a w ramach komponentu 5 – 73 000 000,00 EUR. Dodatkowo w ramach Projektu pozostawiono nierozdzielone 118 000 000,00 EUR.

Ogółem od początku realizacji Projektu wydatkowano środki w kwocie 164 547 011,56 PLN, tj. 3,29 % środków przewidzianych na jego sfinansowanie.

Zgodnie z postanowieniami Umowy Pożyczki 8524 PL Projekt OPDOW winien się zakończyć do dnia 15 grudnia 2023 r.

(dowód: akta kontroli str. 10-18)

---

[74] Po 1 stycznia 2018 r. Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie RZGW w Szczecinie.

[75] Po 1 stycznia 2018 r. zadania te przejęło Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie RZGW w Szczecinie.

[76] Po 1 stycznia 2018 r. zadania te przejęło Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie RZGW we Wrocławiu.

[77] Po 1 stycznia 2018 r. zadania te przejęło Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie RZGW w Krakowie.

[78] Po 1 stycznia 2018 r. zadania te przejęło Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie RZGW w Rzeszowie.

[79] Po 1 stycznia 2018 r. zadania te przejęło Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie RZGW w Krakowie.

W 2017 r. na realizację Projektu OPDOW wydatkowano łącznie 149 616 776,30 PLN, (98,99% planowanych wydatków po zmianach na 2017 r.), z czego w:

- komponencie 1: 20 692 396,18 PLN (96,79% planu na 2017 r.), w tym w podkomponentach: 1A – 1 496 396,30 PLN, 1B – 2 199 764,88 PLN, 1C – 16 996 235,00 PLN;
- komponencie 2: 69 911 301,38 PLN (99,97% planu na 2017 r.), całość poniesionych wydatków dotyczyła podkomponentu 2A;
- komponencie 3: 42 877 632,56 PLN (100 % planu na 2017 r.), całość poniesionych wydatków dotyczyła podkomponentu 3B;
- komponencie 5: 16 135 446,18 PLN, (95,13% planu na 2017 r.), całość poniesionych wydatków dotyczyła podkomponentu 5A.

W 2017 r. nie poniesiono wydatków dotyczących komponentu 4.

Jednostki uczestniczące w Projekcie wydatkowały w 2017 r. ogółem kwotę 149 616 776,30 PLN, z tego:

- BKP – 1 594 332,23 PLN (tj. 1,07 % wydatków), na realizację zadań podkomponentu 5.A;
- pozostałe jednostki wdrażające Projekt – 148 022 444,07 PLN (tj. 98,93 % wydatków), z czego:
  - ✓ RZGW WL – 76 692 642,73 PLN, w tym: na zadania podkomponentu 2A – 69 911 301,38 PLN, a na zadania podkomponentu 5A – 6 781 341,35 PLN,
  - ✓ LZMiUW – 21 208 184,97 PLN w tym: na zadania podkomponentu 1B – 2 229 517,60 PLN; na zadania z podkomponentu 1C – 16 966 482,28 PLN, oraz na zadania podkomponentu 5A – 2 012 185,09 PLN;
  - ✓ ŚZMiUW – 19 327 267,57 PLN, w tym: na zadania podkomponentu 3B – 17 650 797,00 PLN, a na zadania podkomponentu 5A – 1 676 470,57 PLN;
  - ✓ PZMiUW - 25 226 835,56 PLN, w całości poniesione na zadania podkomponentu 3B;
  - ✓ ZZMiUW - 3 328 708,12 PLN, w tym: na zadania podkomponentu 1A – 1 496 396,30 PLN, a na zadania podkomponentu 5A – 1 832 311,82 PLN;
  - ✓ RZGW SZ - 2 203 862,61 PLN, w całości poniesione na zadania podkomponentu 5A.
  - ✓ IMGW – 34 942,51 PLN, w całości poniesione na zadania podkomponentu 5A.

W badanym okresie wydatków w ramach Projektu OPDOW nie poniósł MZMiUW.

(dowód: akta kontroli str. 10-139)

Uwagi dotyczące badanej działalności

W Rocznym Planie Pracy (AWP[80]) przyjętym w dniu 5 grudnia 2016 r. przez Komitet Sterujący Projektu OPDOW zaplanowano wydatki w 2017 r. na poziomie 425 000 000,0 PLN, w tym 361 000 000,00 PLN ze środków BŚ, a 64 000 000,00 PLN ze środków budżetu państwa i innych niż BŚ. Na dzień 31 grudnia 2017 r. faktycznie poniesione wydatki zamknęły się kwotą 149 616 776,30 PLN tj. 35,2% pierwotnego AWP. Dyrektor BKP wskazał, że plan ten został opracowany na podstawie planów zgłoszonych przez poszczególne jednostki wdrożeniowe do 15 listopada 2016 r., które nie zostały zrealizowane na wskutek opóźnień i zmian w terminach realizacji postępowań przetargowych oraz weryfikacji kosztów w wyniku rozstrzygnięcia pierwszych przetargów.

(dowód: akta kontroli str. 10-139; 2139-2140)

---

[80] Annual Work Plan – „AWP".

3.2 Finansowanie Projektu OPDOW, zapotrzebowanie na środki i ich uruchamianie

Opis stanu faktycznego

Od początku realizacji do końca 2017 r. na Projekt poniesiono nakłady w łącznej wysokości 164 547 011,56 PLN, stanowiących 3,29% zaplanowanych środków w kwocie 5 000 320 000,00 PLN.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2017 r. zaawansowanie finansowe poszczególnych komponentów i podkomponentów Projektu OPDOW, kształtowało się na następującym poziomie:

e) na komponent 1 poniesiono nakłady w łącznej wysokości 21 245 238,93 PLN, stanowiącej 1,03% nakładów przewidzianych w IFRs[81] (2 059 200 000,00 PLN), w tym na:
   - podkomponent 1A w kwocie 1 496 396,30 PLN, stanowiącej odpowiednio 1,03% nakładów przewidzianych w IFRs (145 600 000,00 PLN);
   - podkomponent 1B w kwocie 2 199 764,88 PLN, stanowiącej odpowiednio 0,13% nakładów przewidzianych w IFRs (1 688 960 000,00 PLN);
   - podkomponent 1C w kwocie 17 549 077,75 PLN, stanowiącej odpowiednio 7,81% nakładów przewidzianych w IFRs (224 640 000,00 PLN);

f) na komponent 2 poniesiono nakłady w łącznej wysokości 69 911 301,38 PLN, stanowiącej 6,34% nakładów przewidzianych w IFRs (1 102 400 000,00 PLN), w tym na:
   - podkomponent 2A w kwocie 69 911 301,38 PLN stanowiącej odpowiednio 14,36% nakładów określonych w IFRs (486 720 000,00 PLN);

g) na komponent 3 poniesiono nakłady w łącznej wysokości 42 877 632,56 PLN, stanowiącej 4,64% nakładów przewidzianych w IFRs (923 520 000,00 PLN), w tym na:
   - podkomponent 3B w kwocie 42 877 632,56 PLN, stanowiącej odpowiednio 9,72 % nakładów określonych w IFRs (440 960 000,00 PLN);

h) na komponent 5 poniesiono nakłady w łącznej wysokości 30 512 838,69 PLN, stanowiącej 8,84 % nakładów przewidzianych w IFRs (345 280 000,00 PLN), w tym na:
   - podkomponent 5A w kwocie 30 512 838,69 PLN, stanowiącej odpowiednio 14,97% nakładów określonych w IFRs (203 840 000,00 PLN).

Od początku realizacji Projektu OPDOW nie poniesiono nakładów na zadania komponentu 4[82].

(dowód: akta kontroli: str. 10-139; 605-611)

Na realizację zadań Projektu OPDOW w 2017 r. zabezpieczono środki finansowe w wysokości 425 000 000 PLN, z czego 361 000 000 PLN ze środków BŚ oraz 64 000 000 PLN ze środków budżetu państwa i innych niż BŚ.

Według informacji udzielonych przez BKP ogólne szacowane koszty Projektu OPDOW według stanu na dzień 20 kwietnia 2018 r. nie zostały zmienione w stosunku do szacunków zawartych w Project Appraisal Document[83] i Podręczniku Operacyjnym Projektu (dalej: „POP") i wynoszą łącznie 1 202 000 000,00 EUR (5 000 320 000,00 PLN). Natomiast wartość udzielonych zamówień[84] oraz

---

[81] Interim Financial Reports – „IFRs".

[82] Nie rozpoczęto jeszcze realizacji zdań tego komponentu.

[83] Dokument Oceny Projektu (ang. Project Appraisal Document – PAD) dokument zawierający szczegółowy opis projektu i sposób jego realizacji, sporządzany jako wniosek o udzielenie pożyczki do Banku Światowego.

[84] Na zadania 1A.1; 1C.1; 2A.1; 3B.1; 3B.3; 5.2; 5.3 i 5.4 o łącznej wartości 862 154 184,87 PLN.

szacunkowa wartości zamówień rozpoczętych[85] w ramach Projektu OPDOW według stanu na dzień 31 grudnia 2017 r. wynosiła łącznie 1 435 651 784,87 PLN.

(dowód: akta kontroli str. 10-18; 138-142; 2151)

W związku z niepełną realizacją planu wydatków na 2017 r. według stanu na dzień 31 grudnia 2017 r. niewykorzystane, środki stanowiły kwotę 78 869 949,19 PLN, z czego: środki BŚ stanowiły 21 959 489,12 PLN, środki BRRE – 56 907 104,70 PLN, środki budżetu państwa – 3 355,12 PLN oraz środki EU w wysokości 0,25 PLN.

(dowód: akta kontroli str. 10-18; 125-137; 474-604; 2154)

Od początku realizacji Projektu do końca 2017 r. uruchomiono środki finansowe w łącznej wysokości 243 416 961,00 PLN (wyższe o 78 869 949,44 PLN od środków wydatkowanych, tj. o 32,4%[86]), z czego:

- 580 843,00 PLN środków towarzyszących z rezerwy celowej,
- 107 982 321,00 PLN miało swe źródło w Umowie Pożyczki 8524 PL,
- 61 602 800,00 PLN stanowiły fundusze z tytułu zawartej Umowy Kredytu 1866,
- 53 025 835,00 PLN pochodziło ze środków UE,
- 20 225 162,00 PLN stanowiły środki z budżetu państwa uzupełniające współfinansowanie europejskie.

(dowód: akta kontroli str. 10-137; 474-604)

W badanym roku Rachunek Specjalny Projektu OPDOW nie był zasilany środkami Umowy Pożyczki 8524 PL, a od początku realizacji tego Projektu wpłynęły na niego środki pożyczki z BŚ w łącznej wysokości 53 648 785,00 EUR.

Na wydatki związane z realizacją Projektu OPDOW w 2017 r. dokonano 20 wypłat[87] z Rachunku Specjalnego na rachunek budżetu państwa w łącznej wysokości 21 960 581,36 EUR. Wyrażona w PLN równowartość ww. środków wyniosła 93 604 903,00 PLN.

Czas od złożenia przez BKP wniosku do wydania decyzji o uruchomieniu środków[88] z Umowy Kredytu wyniósł średnio 29 dni[89].

Zgodnie z wyciągiem bankowym stan środków zagranicznych na Rachunku Specjalnym na dzień 1 stycznia 2017 r. i 31 grudnia 2017 r. wyniósł odpowiednio 50 409 606,43 EUR oraz 28 449 025,07 EUR.

Powyższe wielkości były zgodne z informacją uzyskaną z MF i będącymi w dyspozycji BKP wyciągami z Rachunku Specjalnego oraz danymi wykazanymi przez BKP w sprawozdaniu rocznym za 2017 r.

Do obsługi środków pozyskanych z BŚ w ramach Umowy Pożyczki 8524 PL, przeznaczony był Rachunek Specjalny, utrzymywany – zgodnie z postanowieniami Umowy Pożyczki – w NBP, na podstawie umowy rachunku bankowego prowadzonego w walucie obcej, zawartej w dniu 21 grudnia 2015 r. pomiędzy Ministerstwem Finansów, dalej MF, a NBP. Rachunek przeznaczony jest wyłącznie do obsługi środków pochodzących z Umowy Pożyczki 8524 PL.

Wypłaty z rachunku, o którym mowa dokonywane są z zastosowaniem

---

[85] Na zadania 1B.6; 2A.2; 5.5; 5.6 i 5.7.1 o łącznej szacunkowej wartości 573 497 600,00 PLN.

[86] Od początku realizacji Projektu OPDOW wydatkowano 164 547 011,56 PLN.

[87] W styczniu 2017 r. cztery transze na kwotę 3 191 142,66 EUR; w marcu 2017 r. dwie transze na 913 697,39 EUR; w maju 2017 r. jedna transza na kwotę 2 462 077,94 EUR, w czerwcu 2017 r. dwie transze na kwotę 3 402 496,59 EUR; w lipcu 2017 r. dwie transze na kwotę 3 468 677,63 EUR; w sierpniu 2017 r. cztery transze na kwotę 3 595 283,89 EUR; w październiku 2017 r. dwie transze na kwotę 3 788 324,48 EUR; w listopadzie 2017 r. dwie transze na kwotę 1 125 852,54 EUR; w grudniu 2017 r. jedna transza na kwotę 13 028,24 EUR.

[88] Przez Ministra Finansów.

[89] Minimalnie 13 dni, maksymalnie 54 dni.

odpowiednich kursów średnich NBP.

(dowód: akta kontroli str. 10-18; 126-137; 1162-1180)

Według stanu na dzień 31 grudnia 2017 r. BŚ, w ramach Umowy Pożyczki 8524 PL, wypłacił 53 648 785,00 EUR, a do dyspozycji pozostała kwota 406 351 215,00 EUR, tj. 88,33% kwoty pożyczki (460 000 000 EUR). Na ten dzień wykorzystano ogółem 20 006 053,36 EUR[90], tj. 4,35% kwoty przyznanej pożyczki, a 5 193 706,57 EUR wypłacono z Rachunku Specjalnego i nie wydatkowano.

(dowód: akta kontroli str. 10-18; 126-137; 474-60;4; 1162-1180)

Koszty obsługi Umowy Pożyczki 8524 PL w okresie od 1 stycznia 2017 r. do 31 grudnia 2017 r. zamknęły się kwotą 1 437 399,14 EUR, na którą składały się: odsetki od kredytu w wysokości 442 766,39 EUR oraz opłata za gotowość (liczona od kwoty kapitału pożyczki niewypłaconej) w wysokości 1 015 520,59 EUR. Powyższe płatności przeliczone na PLN zamknęły się kwotą 5 995 248,07 PLN. Od początku realizacji tego Projektu koszty te wynoszą 2 606 707,84 EUR[91], co w przeliczeniu na PLN daje kwotę 10 872 317,73 PLN.

(dowód: akta kontroli str. 1162-1180)

Uzyskane w 2017 r. środki z budżetu państwa (w kwocie 28 000 PLN) pochodziły ze środków towarzyszących budżetu państwa i zostały uruchomione na podstawie jednej decyzji MF[92]. Czas od złożenia wniosku przez BKP do wydania decyzji o uruchomieniu tych środków wyniósł 13 dni.

(dowód: akta kontroli str. 10-18; 527-528; 540)

Do dnia 31 grudnia 2017 r. w ramach Umowy Kredytu 1866 uzyskano łącznie 14 000 000,00 EUR o równowartości 61 602 800,00 PLN, z czego dla jednostek wdrożeniowych Projektu alokowano kwotę 4 695 695,30 PLN, uzyskując poziom 8% alokacji transz. Czas od złożenia wniosku przez BKP do wydania decyzji o uruchomieniu środków z tego źródła wyniósł średnio 23 dni[93].

(dowód: akta kontroli str. 10-18; 125; 474-604)

Koszty związane z obsługą Umowy Kredytu 1866 dotyczące okresu od 1 stycznia 2017 r. do 31 grudnia 2017 r. wyniosły ogółem 6 634,83 EUR (27 673,21 PLN)[94], były to zarazem pierwsze koszty poniesione na obsługę tego kredytu.

(dowód: akta kontroli str. 1162-1180; 1184-1186)

W celu zapewnienia finansowania Projektu OPDOW ze środków Unii Europejskiej, jednostki wdrożeniowe podpisały następujące umowy na dofinansowanie z programu *Oś priorytetowa II Ochrona Środowiska, w tym adaptacja do zmian klimatu. Działanie 2.1 Adaptacja do zmian klimatu wraz z zabezpieczeniem i zwiększeniem odporności na klęski żywiołowe, w szczególności katastrofy naturalne oraz monitoring środowiska*:

- Umowa POIS.02.01.00-00-0020/17-00 „*Ochrona przed powodzią Kotliny Kłodzkiej ze szczególnym uwzględnieniem ochrony Miasta Kłodzka*" zawarta w dniu 28 czerwca 2017 r. pomiędzy Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (dalej: „NFOŚiGW") a RZGW WL,
- Umowa POIS.02.01.00-00-0016/17-00 „Ochrona przeciwpowodziowa miasta Słubice" zawarta w dniu 18 sierpnia 2017 r. pomiędzy NFOŚiGW a LZMiUW,

---

[90] W tym 16 766 880,53 EUR w 2017 r.

[91] 4,86% wartości przekazanych zaliczek przez MBOiR na Rachunek Specjalny.

[92] Decyzja MF/WM4.4143.3.23.2017.MF.540 z 20 marca 2017 r.

[93] Minimalnie 21 dni, maksymalnie 27 dni.

[94] Wyłącznie odsetki, w przypadku kredytu BRRE nie występuje opłata za gotowość.

- Umowa POIS.02.01.00-00-0025/17-00 „Ochrona przeciwpowodziowa Sandomierza" zawarta 17 października 2017 r. pomiędzy NFOŚiGW a ŚZMiUW.

(dowód: akta kontroli str. 962-993)

W celu zapewnienia finansowania zadań Projektu OPDOW na przełomie lat 2016-2017 zostały zawarte porozumienia pomiędzy właściwym Województwem a Ministrem Spraw Wewnętrznych i Administracji, Ministrem Rozwoju, Ministrem Środowiska oraz właściwymi terytorialnie Wojewodami[95]. Według informacji udzielonych przez BKP, porozumienia te z uwagi na zapisane w *Prawie wodnym* następstwo prawne pozostają w mocy, ale w obecnym porządku prawnym nie są potrzebne i mają zostać wygaszone.

(dowód: akta kontroli str. 964)

Według informacji udzielonych przez BKP, jednostki wdrażające Projekt OPDOW nie miały zaległych zobowiązań za 2017 r. z tego tytułu, a także nie wystąpiły za ten okres roszczenia wykonawców lub podwykonawców.

(dowód: akta kontroli str. 962-993; 1076-1085)

3.3 Plan zamówień publicznych

Opis stanu faktycznego

W 2017 r. BKP opracowało i przekazało do BŚ dwie aktualizacje planu zamówień publicznych[96], według stanu na dzień 8 lutego 2017 r. i 11 sierpnia 2017 r., które uzyskały „no objection". Natomiast do dnia 7 lutego 2017 r. obowiązywał Procurement Plan datowany na 1 lipca 2016 r.

W 2017 r. w BKP nie przeprowadzano postępowań podlegających ocenie „ex post".

(dowód: akta kontroli str. 140-176)

Do dnia 25 kwietnia 2018 r. w ramach Projektu OPDOW zawarto następujące kontrakty:

- na roboty budowlane w ramach realizacji zadania:
  - ✓ 3B.3 - *"Ochrona przed powodzią Tarnobrzegu – Wisła etap I"* zawarty w dniu 29 grudnia 2016 r. przez PZMiUW o wartości 31 483 559,56 PLN;
  - ✓ 1A.1 - "*Chlewice-Porzecze. Wał cofkowy rzeki Odry przy rzece Myśli i Modernizacja polderu Marwickiego etap I i II*" zawarty w dniu 15 maja 2017 r. przez ZZMiUW o wartości 9 776 109,74 PLN;
  - ✓ 1C.1 - "*Budowa wałów przeciwpowodziowych oraz przebudowa kanału Czarny Kanał i Racza Struga*" zawarty w dniu 12 czerwca 2017 r. przez LZMiUW o wartości 113 098 500,00 PLN;
  - ✓ 3B.1 - „*Ochrona przeciwpowodziowa Sandomierza*" zawarty w dniu 8 sierpnia 2017 r. przez ŚZMiUW o wartości 176 507 973,37 PLN;
  - ✓ 2A.1/1 – „*Budowa suchego zbiornika przeciwpowodziowego rzeka Nyska Kłodzka w miejscowości Boboszów*" zawarty w dniu 6 grudnia 2017 r. przez RZGW WL o wartości 121 829 862,90 PLN;
  - ✓ 2A.1/2 – „*Budowa suchego zbiornika przeciwpowodziowego na potoku Goworówka w miejscowości Roztoki Bystrzyckie*" zawarty w dniu 4 grudnia 2017 r. przez RZGW WL o wartości 174 851 740,02 PLN;

---

[95]Porozumienia zawarte z Województwem: [1] Zachodniopomorskim – w dniu 24 listopada 2016 r., opiewające na nie więcej niż 144 060 800,00 PLN, które samorząd ma otrzymać w latach 2016 – 2022 na realizację Projektu OPDOW na terenie województwa; [2] Świętokrzyskim – w dniu 24 listopada 2016 r. opiewające na nie więcej niż 117 848 640,00 PLN; [3] Podkarpackim – w dniu 24 listopada 2016 r. opiewające na nie więcej niż 184 662 400 PLN; [4] Małopolskim – w dniu 4 stycznia 2017 r. opiewające na nie więcej niż 419 656 640,00 PLN; [5] Lubuskim – w dniu 21 grudnia 2016 r. opiewające na nie więcej niż 461 173 440,00 PLN.

[96] Procurement Plan.

- ✓ 2A.2/1 – *„Budowa zbiornika przeciwpowodziowego rzeka Bystrzyca Dusznicka w miejscowości Szalejów"* zawarty w dniu 16 kwietnia 2018 r. przez PGW WP RZGW WL o wartości 148 120 087,01 PLN;
- ✓ 2A.2/2 – „ Budowa suchego zbiornika przeciwpowodziowego na potoku Duna w miejscowości Krosnowice" zawarty w dniu 16 kwietnia 2018 r. przez PGW WP RZGW WL o wartości 81 590 555,27 PLN.

- z Konsultantami Wsparcia Technicznego:
  - ✓ w ramach zadania 5.4 zawarte w listopadzie 2016 r. przez RZGW WL oraz RZGW SZ o łącznej wartości 143 773 925,10 PLN;
  - ✓ w ramach zadania 5.3 zawarte w marcu 2017 r. przez ZZMiUW oraz LZMiUW o łącznej wartości 29 380 348,88 PLN;
  - ✓ w ramach zadania 5.2 zawarte przez MZMiUW, PZMiUW oraz ŚZMiUW o łącznej wartości 61 452 165,30 PLN.

(dowód: akta kontroli str. 140-176)

Uwagi dotyczące badanej działalności

NIK zwraca uwagę, że według stanu na dzień 21 marca 2018 r. spośród 36[97] zadań objętych Procurement Planem z dnia 11 sierpnia 2017 r., aż 21 miało wydłużoną datę zakończenia realizacji w stosunku do pierwotnych założeń, w tym dla 17 z nich opóźnienie wynosiło od 12 miesięcy do 24 miesięcy od pierwotnie planowanej daty[98]. Dodatkowo w ww. dokumencie siedem zadań IMGW otrzymało status „to be completed" bez wskazania tych terminów. Należy także zauważyć, że od ubiegłorocznej kontroli NIK[99] aż dla 14 zadań objętych ww. Planem przesunięto terminy zakończenia od jednego do 18 miesięcy, a tylko w jednym przypadku doszło do skrócenia tego terminu o sześć miesięcy. Zmiany te na tym etapie realizacji Projektu OPDOW nie spowodują jeszcze przekroczenia terminu zakończenia Projektu określonego w Umowie Pożyczki 8524 PL, ale należy wskazać, że tylko na 6 z 21 zadań z wydłużoną datą zakończenia realizacji zostały podpisane kontrakty. Według wyjaśnień Dyrektora BKP powodem tej sytuacji były m.in.: przypadki wydłużenia lub zawieszenia uzyskiwania decyzji administracyjnych wynikające ze zmian wprowadzonych art. 515 *Prawa wodnego*[100]; prowadzenie uzgodnień międzyresortowych, międzynarodowych oraz z administratorami obiektów mostowych[101]; przesunięcia terminu zakończenia inwestycji dla części zawartych kontraktów[102]; opóźniony wybór konsultantów wsparcia technicznego oraz weryfikacja przez nich stanu faktycznego i określenie w związku z tym harmonogramu działań dla kontraktów, wydłużone procedury środowiskowe, a także przypadki wysłużenia postępowania przetargowego[103].

(dowód: akta kontroli str. 140-176; 960-961; 2140-2147)

3.4 Problemy, zagrożenia i ryzyka związane z realizacją Projektu OPDOW

Opis stanu faktycznego

Do zdiagnozowanych problemów, zagrożeń i ryzyk związanych z realizacją zadań Projektu OPDOW można zaliczyć m.in..:

- zmiany prawne, wynikające z wprowadzenia nowego *Prawa wodnego*:

---

[97] Nie wliczono zadań przypisanych BKP w zakresie zarządzania Projektem OPDOW.

[98] Jednocześnie przyspieszono planowaną datę zakończenia zadania w dwóch przypadkach o 6 i 31 miesięcy.

[99] Kontrola P/17/104.

[100] Więcej o tym w pkt.3.4 niniejszego Wystąpienia.

[101] Dotyczy zadań 1B.1.

[102] Dotyczy zadań 1C1 i 2A.1.

[103] Z powodu dużej ilości wyjaśnień do pytań składanych przez oferentów oraz konieczności uzyskiwania dodatkowych wyjaśnień od oferentów na etapie oceny ofert i przygotowania kompleksowego Raportu z ich oceny.

- ✓ wprowadzenie z dniem 24 sierpnia 2017 r. wynikającej z art. 515 *Prawa wodnego* zmiany w specustawie przeciwpowodziowej[104] spowodowało, że inwestorem w jej rozumieniu w miejsce marszałków województw oraz RZGW stało się PGW WP. W przypadku inwestycji w trakcie przygotowywania przez zarządy melioracji i urządzeń wodnych oraz RZGW skutkowało to powstaniem luki czasowej, podczas której nie mogły być do dnia powołania PGW WP, czyli do 1 stycznia 2018 r., prowadzone postępowania administracyjne lub przetargowe, gdyż w okresie tym status inwestora stracił marszałek i RZGW. Spowodowało to opóźnienie w przygotowaniu do realizacji zadania 3D.1 „San III – rozbudowa lewego wału rzeki San w km 0+000 – 4+445, gm. Gorzyce woj. podkarpackie", gdzie wniosek o wydanie PNRI złożony przez PZMiUW w dniu 18 października 2017 r., nie był z tych powodów rozpatrywany przez Wojewodę Podkarpackiego, a ponowny wniosek złożono na początku 2018 r.;
- ✓ reforma struktury administracyjnej gospodarki wodnej spowodowała według BKP zmianę ścieżki przepływów finansowych obu Projektów, wymagającą zawarcia corocznej umowy dotacji pomiędzy Ministerstwo Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej a PGW Wody Polskie i jej każdorazowego aneksowania dla każdej transzy środków przekazywanej przez to Ministerstwo do PGW Wody Polskie. Dodatkowo procedura ta wymaga każdorazowej zmiany planu finansowego PGW Wody Polskiej, co wydłuża proces realizacji wniosków o uruchomienie środków kredytowych o około 10 dni;
- ✓ w I kwartale 2018 r. nastąpiły również zmiany kadrowe niemal we wszystkich JRP/JWP, które spowodowały, że w JRP przy PGW WP RZGW WL[105], PGW RZGW SZ[106] oraz Zarządzie Zlewni w Szczecinie[107] nie mają pełnej obsady kadrowej przewidywanej w strukturze stanowisk[108], wymaganej zapisami POP, co może mieć negatywny wpływ na proces wdrażania i finalizowania zadań Projektów;

- problemy w określeniu przedmiotu realizacji zakresu podkomponentu 1B związanego z żeglownością na odcinku Środkowej i Dolnej Odry, co może skutkować opóźnieniami w realizacji tego zadania:
  - ✓ Polska ratyfikowała *Konwencję AGN*[109], która obliguje do dostosowania głównych wodnych ciągów transportowych o znaczeniu międzynarodowym, w tym Odrzańską Drogę Wodną, do co najmniej tzw. klasy „E" odpowiadającej IV klasie żeglowności[110]. Natomiast zgodnie z Umową Pożyczki 8524 PL oraz PAD[111] celem Projektu OPDOW jest zapewnienie większej niż obecnie

---

[104] Ustawa z dnia 8 lipca 2010 r. o szczególnych zasadach przygotowania do realizacji inwestycji w zakresie budowli przeciwpowodziowych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1377 i 1381).

[105] JRP I (były RZGW WL) – brak Kierownika JRP; JRP II (były LZMiUW)– brak Z-cy Kierownika JRP oraz specjalistów: ds. finansowych, ds. technicznych i ds. środowiskowych; JRP III (były DZMIUW)– brak specjalisty ds. zamówień.

[106] Brak Z-cy Kierownika JRP oraz specjalisty ds. pozyskania nieruchomości i przesiedleń.

[107] Brak Z-cy Kierownika JRP oraz specjalisty ds. zamówień.

[108] Stan na dzień 20 kwietnia 2018 r.

[109] Podpisane w Genewie 19 stycznia 1996 roku Europejskie Porozumienia w Sprawie Głównych Śródlądowych Dróg Wodnych o Międzynarodowym Znaczeniu (ang. European Agreement on Main Inland Waterways of International Importance). AGN, to podstawowy dokument, który wskazuje na kierunki rozwoju sieci dróg wodnych śródlądowych w Europie. Jego celem jest wprowadzenie ram prawnych, które ustalą skoordynowany plan dla rozwoju i budowy sieci śródlądowych dróg wodnych o międzynarodowym znaczeniu, opartej o uzgodnione parametry infrastrukturalne i eksploatacyjne.

[110] Klasy niższe nie uprawniają do korzystania ze środków TEN-T (transeuropejskie korytarze transportowe UE). Aby skorzystać z unijnych funduszy TEN-T, nasze główne drogi wodne muszą mieć parametry właśnie IV klasy żeglowności (głębokość tranzytowa na szlaku min. 2,5 m).

[111] Dokument Oceny Projektu (ang. Project Appraisal Document – PAD) dotyczący wnioskowanej pożyczki w kwocie 460 mln EUR dla Rzeczypospolitej Polskiej przeznaczonej na Projekt OPDOW.

efektywności ochrony przeciwpowodziowej w wybranych dorzeczach Odry i Wisły. Realizacja celu przeciwpowodziowego ma polegać m.in. na modernizacji istniejących urządzeń hydrotechnicznych na rzekach, które docelowo miały według ustaleń stron Pożyczki odpowiadać warunkom III klasy żeglowności. Brak jednoznacznego stanowiska na poziomie władz centralnych w powyższym zakresie spowodował, że RZGW WL czasowo wstrzymał prace nad przygotowaniem brakującej dokumentacji projektowej, środowiskowej, nieruchomościowej oraz przetargowej dla tego podkomponentu. W celu ograniczenia powstałych opóźnień, podjęło decyzję o podziale zadania 1B.1 na dwa (1B.1/1 i 1B.1/2)[112], a następnie w dniu 6 września 2017 r. RZGW WL za pośrednictwem BKP wystąpił do BŚ o zgodę na wyłączenie z zakresu Projektu OPDOW zadania 1B.1/2. Dodatkowo z zadania 1B.1/1 wyodrębniono zadanie 1B.1/1(a) polegające na odbudowie i modernizacji ostróg i przemiałów[113].

Zadania związane z Odrzańską Drogą Wodną, nie będą sfinansowane przez Bank Światowy oraz BRRE w ramach Projektu OPDOW, konieczne więc jest pozyskanie na ten cel innych środków z innych źródeł[114].

- w ramach rekompensaty za przejęte nieruchomości pod inwestycje Projektu OPDOW, priorytetowym jest zapewnienie nieruchomości o podobnym potencjale produkcyjnym tzw. „ziemia za ziemię":
  - ✓ zgodnie z zasadami przyjętymi w Ramowej Polityce Przesiedleń[115] (RPF), w pierwszej kolejności przyznawana jest kompensata za przejmowaną nieruchomość w postaci nieruchomości o podobnym potencjale produkcyjnym, co pozwala m.in. na zniwelowanie negatywnych skutków dla wywłaszczonych rolników, którzy otrzymali na te nieruchomości dopłaty UE. Występujące problemy dotyczą w szczególności braku zasad współdziałania, w szczególności PGW Wody Polskie i Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa[116], w celu przygotowania terenów zamiennych, brak odpowiedniego zasobu nieruchomości mogących służyć zamianie w banku ziemi po stronie PGW Wody Polskie oraz wysokie oczekiwania właścicieli w stosunku do działek zamiennych;
- potencjalne protesty organizacji ekologicznych w związku z planami dotyczącymi robót mających na celu poprawę warunków żeglowności na Odrze, co rodzi ryzyko opóźnień w realizacji podkomponentu 1B, ze względu na wydłużenie się postępowań administracyjnych. Przyczyną tego stan może być ewentualna budowa stopni wodnych oraz prowadzenie prac w kierunku skanalizowania koryta Odry;
- podnoszona przez stronę niemiecką konieczność przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, co może skutkować wydłużeniem postepowań

---

[112] Co zostało uwzględnione w Procurement Plan na dzień 1 lipca 2016 r.

[113] Zmianę tą zawarto w Procurement Planu z dnia 11 sierpnia 2017 r., jej celem jest umożliwienie wcześniejszego rozpoczęcia części robót, które są już zaprojektowane i mają aktualne decyzje administracyjne. Takie podejście może również obniżyć prawdopodobieństwo opóźnień w realizacji kontraktu 1B.1/1 ponieważ zmniejsza ilość robót do wykonania w ostatniej okresie realizacji Projektu. Dodatkowym powodem jest to, że takie podejście pozwala na wcześniejsze rozpoczęcie wydatkowania środków z Funduszu Spójności UE i uniknąć problemu zakończenia prac współfinansowanych przez UE po 2022 roku.

[114] Informacja zawarta w Aide Memoire - Wspólnej Misji Monitorującej Banku Światowego BRRE (marzec 2016 r.).

[115] Ramowa Polityka Przesiedleń (ang. Resettlement Policy Framework – RPF).

[116] Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa powstał 1 września 2017 roku na mocy ustawy z dnia 10 lutego 2017 r. (Dz. U. 2017 poz. 623). W tym też terminie przestały istnieć dwie agencje rolne: Agencja Rynku Rolnego i Agencja Nieruchomości Rolnych, których zadania przejął w znacznej części KOWR.

administracyjnych, uaktywnieniem się organizacji pozarządowych na tym etapie procedowania przedsięwzięcia;

- problemy z przebudową obiektów mostowych w ramach zadania 1B.5, co może skutkować opóźnieniami w realizacji tego zadania:
  - ✓ most graniczny kolejowy w km 615,1 rz. Odry w m. Kostrzyn nad Odrą – brak porozumienia z PKP PLK S.A, który uniemożliwia zdefiniowanie zakresu prac koncepcyjnych i projektowych dotyczących dostosowania polskiej infrastruktury do przebudowywanego przez stronę niemiecką kolejowego obiektu mostowego;
  - ✓ most drogowy w km 614,9 rzeki Odry w Kostrzynie nad Odrą - brak podpisanej umowy pomiędzy Polską i Niemcami w sprawie budowy nowego mostu. Bez takiej umowy strona niemiecka nie będzie uzgadniać projektu. Z uwagi na toczący się proces ustalania jednostki właściwej do przeprowadzenia procesu inwestycyjnego przebudowy przedmiotowego mostu, 28 września 2017 r. RZGW SZ pisemnie polecił Konsultantowi zawiesić prace związane z przygotowaniem dokumentacyjnym dla tego obiektu mostowego. W efekcie zawieszone zostały zarówno prace projektowe, jak i prowadzone równolegle prace w zakresie opracowania dokumentacji środowiskowej;
- model hydrotechniczny wskazał konieczność uzyskania dodatkowej retencji dla zapewnienia ochrony przeciwpowodziowej w Kotlinie Kłodzkiej, w związku z czym zaplanowane cztery suche zbiorniki wodne na zadaniu 2A nie będą wystarczające do zapewnienia bezpieczeństwa przeciwpowodziowego na tym terenie.

(dowód: akta kontroli str. 964-991; 1086; 1122-1124; 2139-2159)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działania kontrolowanej jednostki w zbadanym obszarze.

4. Wydatkowanie środków Projektu OPDOW, weryfikacja dokumentów potwierdzających operacje finansowe oraz ich ujęcia w ewidencji księgowej

Opis stanu faktycznego

Badania kontrolne wydatków środków Projektu przeprowadzono odrębnie w BKP, RZGW WL, RZGW KR i RZGW RZ na losowej próbie wybranej tzw. metodą monetarną[117] z wykorzystaniem programu komputerowego *Pomocnik Kontrolera PK, wersja 5.5*. Populację do losowania stanowiły wydatki wszystkich jednostek uczestniczących w 2017 r. w realizacji Projektu, ujęte w zapisach księgowych o łącznej wartości 149 616 776,30 PLN[118], a zbiór wykorzystany jako populacja do losowania zawierał 829 rekordów.

Dla przeprowadzenia badania założono poziom ufności 95%, próg istotności do wyboru próby 1%, natomiast do oceny końcowej 2% (Standard ISA 320 – International Standards of Auditing). Przy ustaleniu progu istotności wykorzystano m.in. rozporządzenie Komisji (WE) nr 1828 /2006 z dnia 8 grudnia 2006 r. oraz wzięto pod uwagę ustalenia poprzednich kontroli.

Do badania wylosowano próbę 96 wydatków na kwotę 140 834 914,90 PLN, co stanowiło 94,13% badanej populacji. Próba obejmowała:

- 4 wydatki BKP na kwotę 45 620,50 PLN,
- 1 wydatek IMGW na kwotę 6 199,20 PLN[119],
- 5 wydatków RZGW SZ na kwotę 1 743 982,64 PLN[120],

---

[117] Metoda monetarna (MUS – Monetary Unit Sampling).
[118] Wartość bezwzględna próby wyniosła 149 620 514,94 PLN.
[119] Badany w BKP na podstawie dokumentacji przedłożonej przez IMGW.

- 5 wydatków ZZMiUW na kwotę 3 049 437,19 PLN[121],
- 14 wydatków PZMiUW na kwotę 24 527 500,88 PLN[122],
- 56 wydatków RZGW WL na kwotę 72 185 373,79 PLN,
- 8 wydatków LZMiUW na kwotę 20 037 729,32 PLN[123],
- 3 wydatki ŚZMiUW na kwotę 19 239 071,38 PLN[124].

Dodatkowo metodą doboru celowego[125] zwiększono próby, o których mowa powyżej w przypadku:

- ŚZMiUW – gdzie ze względu na małą ogólną ilość dokumentów zwiększono próbę do 100% populacji w tej jednostce, zwiększając wylosowaną próbę o dwa wydatki na kwotę 88 196,19 PLN, czyli łącznie pięć wydatków na kwotę 19 327 267,57 PLN,
- BKP - o jedną transakcję na kwotę 12 000,00 PLN, która obejmowała wszystkie poniesione przez BKP wydatki powyżej 10 000,00. PLN inne niż ZUS (koszty operacyjne) lub wynagrodzenia konsultantów (koszty konsultingowe). Ogółem badanie wydatków w BKP zostanie przeprowadzone na próbie pięciu wydatków o łącznej wartości 57 620,50 PLN, co stanowi 3,6 % wszystkich poniesionych przez tą jednostkę wydatków ze środków Projektu OPDOW, które wyniosły 1 594 332,23 PLN[126].

Zbadane w BKP wydatki[127] nie budziły zastrzeżeń w zakresie ich zgodności z celami realizacji Projektu OPDOW oraz warunkami Umowy Pożyczki 8524 PL. Wszystkie wydatki zostały poniesione ze środków BŚ, a dokumentujące je dowody księgowe zostały sporządzone zgodnie z rzeczywistym przebiegiem operacji gospodarczej. Zbadaną dokumentację poddawano rzetelnej kontroli formalnej i rachunkowej przed zaksięgowaniem, jedynie w przypadku 5 dokumentów księgowych ZZMiUW przy ich opisie nie wskazano źródeł finansowania tych wydatków, co zostało opisane w pkt. 5 niniejszego wystąpienia. Poddane badaniom wydatki zostały ujęte w ewidencji księgowej BKP, ZZMiUW, RZGW SZ i IMGW oraz w przekazywanych do BKP kwartalnych sprawozdaniach finansowych Projektu OPDOW, a także zostały wykazane w sprawozdaniach finansowych przekazanych przez BKP do BŚ (raport IFR za IV kwartał i cały 2017 r.)

(dowód: akta kontroli str. 887-953; 1088-1109)

Kwartalne sprawozdania finansowe BKP przekazało do BŚ w formie papierowej, w terminach zgodnych z postanowieniami Umowy Pożyczki 8524 PL oraz POP tj. do 15 dnia miesiąca następnego po zakończeniu kolejnego kwartału. Ponadto sprawozdania, począwszy od II kwartału 2017 r. przekazano także do BŚ za pośrednictwem MF z wykorzystaniem aplikacji Client Connection.

(dowód: akta kontroli str. 956-959)

Sprawozdanie roczne i kwartalne zawierały dane w układzie wymaganym Umową Pożyczki 8524 PL. Przedstawiony do kontroli IFR[128] za IV kwartał i cały 2017 r. m.in.:

---

[120] Badane w BKP na podstawie dokumentacji przedłożonej przez RZGW SZ.
[121] Badane w BKP na podstawie dokumentacji przedłożonej przez RZGW SZ, które od 1 stycznia 2018 r. przejęło zadania ZZMiUW w tym zakresie.
[122] Zadania tej jednostki od 1 stycznia 2018 r. realizuje RZGW RZ.
[123] Zadania tej jednostki od 1 stycznia 2018 r. realizuje RZGW WL.
[124] Zadania tej jednostki od 1 stycznia 2018 r. realizuje RZGW KR.
[125] Wynikającą z doświadczeń płynących z poprzednich kontroli.
[126] Z czego 1 291 149,35 PLN stanowiły koszty usług konsultingowych, a 303 182,88 PLN koszty operacyjne.
[127] Wyszczególnione wyżej wydatki BKP, RZGW SZ, ZZMiUW oraz UMGW.
[128] Interim Financial Report (IFR) – śródokresowy raport finansowy.

- wskazywał źródła i wykorzystanie funduszy dla Projektu za ten rok, wykazując osobno fundusze zapewnione w ramach Umowy Pożyczki 8524 PL,
- opisywał stan rachunku specjalnego w NBP oraz wypłaty dokonywane z niego w EUR,
- określał przewidywane zapotrzebowanie na środki na dwa kolejne kwartały,
- zawierał podsumowanie dokonanych wydatków w okresie sprawozdawczym oraz Roczny Plan Pracy w mln PLN na 2018 r.,
- opisywał fizyczne postępy w realizacji Projektu, zbiorczo oraz dla okresu objętego sprawozdaniem,
- określał stan realizacji zamówień w ramach Projektu na koniec okresu objętego sprawozdaniem,
- opisywał administrowanie Projektem,
- obejmował wnioski i rekomendacje,

co było zgodne z wymaganiami określonymi w Umowie Pożyczki 8524 PL oraz w POP.

Powyższe pozwala stwierdzić, że przedłożone przez BKP do badania roczne sprawozdanie finansowe (IFR) w części dotyczącej poniesionych wydatków na realizację Projektu OPDOW w 2017 r., zostało sporządzone w sposób prawidłowy, terminowy, rzetelny i spełniało wymogi stawiane przez pożyczkodawcę oraz zawierało wszystkie elementy, jakie powinno zawierać roczne sprawozdanie finansowe.

(dowód: akta kontroli str. 10-13; 954)

Ustalone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Uwaga dotycząca badanej działalności

NIK zwraca uwagę, że w dokumencie IFRs Report 1[129] wartości w rubryce „*opening cash balances*" zostały wyrażone w pełnych złotych, podczas gdy pozostałe rubryki tego sprawozdania prezentują pełne dane wraz z groszami. W badanym okresie nie powoduje to nieprawidłowości, ale zdaniem NIK, w celu pełnej porównywalności i przejrzystości danych, zachodzi potrzeba ujednolicenia przedstawiania danych w tym sprawozdaniu.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki we wskazanym wyżej obszarze.

5. Kontrola zarządcza w ramach Projektów OPDO i OPDOW

Opis stanu faktycznego

W regulaminie organizacyjnym BKP wskazano, że do zadań tej jednostki należy m.in. koordynacja zadań w zakresie umów będących składowymi Inżynierii finansowej skonstruowanej w celu pełnej realizacji Projektów OPDO i OPDOW, współdziałanie z Krajowym Zarządem Gospodarki Wodnej, Ministrem Spraw Wewnętrznych i Administracji, Ministrem Cyfryzacji, Ministrem Finansów oraz Ministrem Środowiska oraz innymi organizacjami administracji rządowej i samorządowej związanymi z realizacją Projektów OPDO, OPDOW i funkcjonowaniem Komitetu Sterującego, koordynacja działań Jednostek Wdrożeniowych w zakresie realizacji Projektów OPDO i OPDOW, monitorowanie prac nad Projektów OPDO i OPDOW i ocena ich postępu, bieżąca koordynacja i monitorowanie środków finansowych przeznaczonych na realizacją Projektu oraz współudział w zarządzaniu tymi środkami, bieżąca współpraca z MBOiR i BRRE, wykonywanie innych zadań określonych w umowach oraz innych zadań zleconych

[129] Interim Unaudited Financial Reports (IFRs) Cash Model – Report 1. „Project Sources and Uses of Funds/i For the Quarter ending December 31 st, 2017".

przez Prezesa KZGW związanych z realizacją Projektów OPDO i OPDOW, koordynacja i nadzór nad realizacją Komponentu A Projektu OPDO.

W wyniku zmian organizacyjnych BKP od 1 stycznia 2018 r. stało się jednostką bezpośrednio podległą Ministerstwu Gospodarki Wodnej i Żeglugi Śródlądowej. Ministerstwo to także przejęło nadzór nad PGW Wody Polskie i IMGW.

(dowód: akta kontroli str. 900-925)

BKP prowadził monitorowanie postępu działań w obu Projektach przede wszystkim w oparciu o dane pozyskiwane z jednostek realizujących Projekty i sporządzane sprawozdania kwartalne. Ponadto na potrzeby Komitetu Sterującego Projektu przygotowywana i przekazywana była tzw. mapa drogowa. W zakresie monitorowania kontraktów na roboty budowlane sporządzane były tabele tzw. SMK[130] w cyklach miesięcznych i przekazywane do MBOiR. Dodatkowo BŚ przeprowadzał Misje, po zakończeniu których sporządzany był dokument pn. Aide Memoire. Konsultanci BKP uczestniczyli w radach budów, wizytach terenowych i naradach tematycznych, telekonferencjach z udziałem BŚ. Organizowane były także spotkania i narady poświęcone różnym problemom.

(dowód: akta kontroli str. 1719-1877)

W 2017 r. odbyło się łącznie po sześć spotkań Komitetu Roboczego Projektu OPDO oraz OPDOW, w których udział brali także przedstawiciele BKP[131]. W badanym okresie odbyły się także po dwa spotkania Komitetu Sterującego obu Projektów[132]. Dodatkowo w badanym okresie odbyło się jedno spotkanie Prezydium Komitetu Sterującego Projektu OPDOW[133].

(dowód: akta kontroli str. 373-419; 1553-1589)

W Biurze obowiązywał Regulamin kontroli zarządczej wprowadzony zarządzeniem nr 31 Dyrektora Biura z dnia 3 października 2011 r. *w sprawie ustalenia Regulaminu kontroli zarządczej w BKP*. W 2014 r. dokonano uaktualnienia i dostosowania (m.in. w wyniku audytu przeprowadzonego przez NIK) Regulaminu Kontroli Zarządczej BKP do Statutu i Regulaminu Organizacyjnego tej jednostki na podstawie Zarządzenia Nr 3/2014 Dyrektora BKP z 14 lipca 2014 r. w sprawie zmiany Zarządzenia nr 31/2011 w sprawie ustalenia Regulaminu kontroli zarządczej w BKP. Ponadto BKP realizowało działania, zgodnie z Komunikatem Nr 1 Ministra Środowiska z dnia 30 stycznia 2014 r. *w sprawie szczegółowych wytycznych w zakresie kontroli zarządczej dla działów administracji rządowej gospodarka wodna i środowisko.*

(dowód: akta kontroli str.2153)

W 2017 r. BKP przeprowadził, w ramach realizacji obowiązków wynikających z opracowanej we własnym zakresie instrukcji pn.: „Przepływy pieniężne, procedury sprawozdawcze i rozliczeniowe w Projekcie Ochrony Przeciwpowodziowej Dorzecza Odry", trzy audyty w dwóch jednostkach wdrażających Projekt, tj. w RZGW WL oraz w DZMiUW. W wyniku przeprowadzonych audytów, stwierdzono nieprawidłowość w RZGW WL polegająca na wypłacie wykonawcy wynagrodzenia w zawyżonej kwocie (Faktura FS-31/2017/B 510937 z dnia 10 sierpnia 2017 r. Według PŚP nr 30 Wykonawca był upoważniony do otrzymania kwoty 5 060 496,63 PLN, natomiast kwota brutto weryfikowanej faktury oraz wykonanego na konto wykonawcy przelewu bankowego wynosiła 6 224 410,85 PLN (różnica to 1 163 914,22 PLN). Było to spowodowane błędnym wystawieniem faktury przez wykonawcę, który przyjął

---

[130] Systemy Monitoringu Kontraktów.

[131] W dniach 7 lutego 2017 r., 5 kwietnia 2017 r., 25 maja 2017 r., 6 czerwca 2017 r., 18 września 2017 r., 28 listopada 2017 r.,

[132] W dniach: 20 czerwca 2017 r. i 26 października 2017 r.

[133] W dniu 4 lipca 2017 r.

wartość brutto jako netto. Celem poprawy błędnego dokumentu Wykonawca wystawił z datą 21 sierpnia 2017 r. korektę faktury (która wpłynęła do RZGW WL w dniu 28 sierpnia 2017 r.) zmniejszając wartość faktury do wystawionego PŚP i w dniu 30 sierpnia 2017 r. oddał środki na konto RZGW. W pozostałych dwóch audytach nie stwierdzono nieprawidłowości.

Natomiast w ramach Projektu OPDOW na podstawie postanowień zawartych w POP przeprowadzono trzy audyty finansowe w PZMiUW, ZZMiUW[134] i ŚZMiUW. W wyniku przeprowadzonych audytów w tych jednostkach nie stwierdzono nieprawidłowości.

(dowód: akta kontroli str. 177-189; 1543-1552)

Monitoring i sprawozdawczość z realizacji zadań Projektu OPDO oraz OPDOW były realizowane przez BKP w oparciu o aplikację MIS[135] wykorzystującą centralną bazę danych SQL. Aplikacja ta była wykorzystywana niezależnie dla obu Projektów, a za jej pomocą jednostki wdrożeniowe łączy się z tą bazą sieciowo i wprowadzały do niej dane, dotyczące realizacji danego Projektu, zgodnie z nadanymi uprawnieniami dostępowymi.

(dowód: akta kontroli str. 954)

Ustalone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Uwagi dotyczące badanej działalności

NIK zwraca uwagę, że pomimo:

1. podjęcia przez BKP działań mających na celu realizację zalecenia pokontrolnego z kontroli P/17/104 w zakresie wyeliminowania przypadków popełniania przez JRP nieprawidłowości przy opisie dokumentów finansowych, niniejsza kontrola NIK ponownie wykazała nieprawidłowości w tym zakresie. Badanie pięciu dokumentów księgowych ZZMiUW wykazało brak wskazania w ich opisie źródeł finansowania, co było wymagane postanowieniami rozdziału 8.5 POP. W toku niniejszej kontroli RZGW SZ dokonał uzupełnienia brakującego opisu źródła pochodzenia środków z jakich zostały sfinansowane te wydatki;

2. zmian organizacyjnych i prawnych jakie zaszły w związku z wejściem w życie *Prawa wodnego,* w tym powstania PGW Wody Polskie, a także zmiany ministerstwa nadzorującego pracę BKP, do dnia 20 kwietnia 2018 r. nie dokonano w tym zakresie jeszcze aktualizacji regulaminów, procedur oraz innych dokumentów obu Projektów. Według wyjaśnień złożonych przez Dyrektora BKP, Biuro opracowuje nowy regulamin organizacyjny oraz przygotowuje suplement do POP. W związku z tym – według NIK – zachodzi potrzeba podjęcia przez BKP działań zmierzających do jak najszybszego przedstawienie tych dokumentów do zatwierdzenia zgodnie kompetencjami właściwym organom Projektu, BŚ i MGMiŻŚ.

(dowód: akta kontroli str. 1089-1109;2148-2149)

Ustalone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność BKP w zbadanym obszarze.

---

[134] Próba wybrana do badania w tej jednostce nie obejmowała dokumentów płatniczych w których stwierdzono nieprawidłowości w opisie dokumentów opisane w uwadze nr 1.

[135] Management Information System (ang. MIS) – informacyjny system zarządzania. Według stanu na dzień 22 marca 2018 r. wykorzystywano MIS wer 0.65e z 5 września 2017 r.

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli[136] wnosi o:

Podjęcie działań mających na celu zapewnienie weryfikacji sporządzonych sprawozdań finansowych w zakresie prawidłowości wykazanych w nich danych, w myśl tzw. zasady „dwóch par oczu", zgodnie z którą, kontrola (weryfikacja) winna być przeprowadzona przez co najmniej dwie osoby.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Delegatury NIK we Wrocławiu.

Obowiązek poinformowania NIK o sposobie wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Wrocław, dnia 30 maja 2018 r.

Kontrolerzy:
Magdalena Barzęc
Główny specjalista kontroli państwowej

Magdalena Barzęc
.....
Podpis

Cezary Mazik
Specjalista kontroli państwowej

Cezary Mazik
.....
Podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura we Wrocławiu

Dyrektor

p.o. DYREKTORA
Delegatura Najwyższej Izby Kontroli
we Wrocławiu
.....
Podpis Bogusław Kujawiński

[136] Dz. U. z 2017 r. poz.524.